

43992 Ms.
✓ 121



FROM THE LIBRARY OF
LOUIS THOMPSON ROWE
OF XV HAMMERSMITH
TERRACE, W.

Ms. #
52

GORDAN MS 52

BMC MS 43

Arbiter Leonardus
(Muni)

De bello italico adversus
Gothos.

This MS. was damaged by the
Great fire of London in 1666.

There are two letters at the end
which have never been published.

Chalmers Dict of Biography
See Leonardo Bruni whom
the embassy to went upon their
knees as being the greatest
man of the age.
his manuscript with
two letters added

This M.S. is particularly curious as it contains, at the end of the History, two Letters of Leonardo Bruni, which have never yet, as I believe, been published. — The first is to Alphonsus of Aragon, written to him upon his Conquest of Naples, which City He took by Storm in the 2^d of June 1442. — The Author mentions, as a surprising coincidence of Events, that Alphonsus should have made himself Master of Naples exactly in the same Manner in which it was formerly taken by Belisarius, as described in his History, and this He assigns as a Reason for sending Him that Part of the Work — Alphonsus surprised Naples by introducing his Soldiers into the Town thro' an Aqueduct: vid. Giannoni. S. III. p. 342. and Belisarius had taken the City precisely by the same Means, as is at large described. p. 16. of this M.S. — The Letter is dated xv Kalendar: Septembris. sine Anno. that is to say the 15th of August, so that it must have been written in 1442, in the June of which year the Event, there mentioned, happened — At the end of the M.S. We find the Date 1428, but this must be counterfeited, as the Letter was certainly written in 1442, nor indeed do the Sigares seem to be written with the same Ink as the M.S. — I should rather suppose that it was written between the year of the Author's Death which happened on the third of March 1443, and the year 1467, in which the first Book was printed in Italy, at Rome, by Conrad Sweynheym and Arnold Pannartz, Germans —

The other Letter is to one Niccolaus Accetianus of whom I can find no account, but who appears from the Letter to have been a great Scholar. It is very curious as it contains an express Com-

Contradiction of the assertion again
Aretin that the History of the gothic War
was not his own, but merely a translation
from Procopius, an author not then gene-
rally known - This Plagiarism he positively
denies in these words *Est autem hoc non
translatio, sed opus a me compositum* - It
should seem from hence that the story of the
plagiarism had even then got abroad, tho
Baile tells us that ^{it} was first discovered af-
ter his death, by Christopher Perona.

The family ^{name} of Aretin was Bruno, but he is
more generally known by that of Aretinus,
from the place of his nativity, Arezzo - He
was one of the most learned men of his age
and contributed much to the revival of
Letters by his perfect knowledge in the
Greek Language, from which he made several
translations, some of which have never yet
been printed - His principal work was his
Historia Fiorentina, with which the Florentines
were so exceedingly pleased, that, after his
death they crowned him with Laurel, and in
honour of his memory laid upon his Breast
the Book, which contain'd that History - He
was Secretary to the Republic of Florence
and died, extremely wealthy, at the age
of seventy years, on the third of March. 1443.

The first was the Bell-stal. was printed
in the year 1470th supposed at Bologna. It is
extremely scarce. The second, which I have, and
is also very rare, is of Venice, per A column form
1471. fol.

Philippe 2^e S
21920

21920

to	0
see	W
the	1
the	2
the	3
the	4
the	5
the	6
the	7
the	8
the	9

[illegible]

[The page contains several lines of extremely faded, illegible handwriting.]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

See the
K
m
e
s

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

The text in this block is extremely faded and illegible. It appears to be a list or a series of entries, possibly related to the same subject as the previous block, but the specific details cannot be discerned.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

9
11
...libris quodam dicitur ordinis ... Quidam uo h
...heremus quia ...
...Cam ...
...distendens ...
...quod ...
...actibus ...
...uenerat ...
...omnis ...
...foris ...
...dantes ...
...rant ...
...quod ...
...ipsum ...
...et ...
...teligere ...
...finem ...
...loque ...
...armis ...
...teligere ...
...comparata ...
...bellis ...
...ut ...
...mora ...

[illegible]

ad hunc modum...
litteram...
ad eam...
ac...
fuit...
lore ac...
odio non...
cum...
dis...
mali ad...
hunc modum...
num...
in...
Bell...
se...
Terrarum...
ell...
is mult...
nhi fact...
non...
habitu...
compau...
fuga Ra...
a nouo...
per virg...
benefici...

quod &

quid amandis advenit. Et hoc dicitur cum illis in
vasta diti. hoc ab eis in pueris dicitur. Et hoc dicitur
refertur in quibus. Et hoc dicitur in quibus. Et hoc dicitur
apoli. Et hoc dicitur in quibus. Et hoc dicitur in quibus.
posito. Et hoc dicitur in quibus. Et hoc dicitur in quibus.
latinar. Et hoc dicitur in quibus. Et hoc dicitur in quibus.
q' melite fuit. Et hoc dicitur in quibus. Et hoc dicitur in quibus.
qui p' tempora. Et hoc dicitur in quibus. Et hoc dicitur in quibus.
be Roma profectus. Et hoc dicitur in quibus. Et hoc dicitur in quibus.
admonere. Et hoc dicitur in quibus. Et hoc dicitur in quibus.
nequaq' portas. Et hoc dicitur in quibus. Et hoc dicitur in quibus.
finitibus. Et hoc dicitur in quibus. Et hoc dicitur in quibus.
nutriti. Et hoc dicitur in quibus. Et hoc dicitur in quibus.
ines. Et hoc dicitur in quibus. Et hoc dicitur in quibus.
dus. Et hoc dicitur in quibus. Et hoc dicitur in quibus.
m. Et hoc dicitur in quibus. Et hoc dicitur in quibus.
dem. Et hoc dicitur in quibus. Et hoc dicitur in quibus.
Bellisarius. Et hoc dicitur in quibus. Et hoc dicitur in quibus.
m. Et hoc dicitur in quibus. Et hoc dicitur in quibus.
allentis. Et hoc dicitur in quibus. Et hoc dicitur in quibus.
m. Et hoc dicitur in quibus. Et hoc dicitur in quibus.
runt. Et hoc dicitur in quibus. Et hoc dicitur in quibus.
as. Et hoc dicitur in quibus. Et hoc dicitur in quibus.
naulis. Et hoc dicitur in quibus. Et hoc dicitur in quibus.
Romani. Et hoc dicitur in quibus. Et hoc dicitur in quibus.

quod &

[illegible]

12
dumque in hunc modum: aliter videtur, sed non potest. Invenit
quod iustitiam, sed non potest. Invenit quod iustitiam, sed non potest.
petebat. Atque hunc modum: aliter videtur, sed non potest. Invenit
expectationem. Quare, ut ad propinquam non, sed ad hunc modum
namque in hunc modum: aliter videtur, sed non potest. Invenit
Romam per se hunc modum. Bellisarius enim non potest. Invenit
molem in se converti. Invenit quod iustitiam, sed non potest. Invenit
quod habent. Invenit quod se propinquam non, sed ad hunc modum
Constantinus. Invenit quod ex hunc modum: aliter videtur, sed non potest. Invenit
qui erat natus. Invenit quod ex hunc modum: aliter videtur, sed non potest. Invenit
excursoribus. Invenit quod ex hunc modum: aliter videtur, sed non potest. Invenit
nebat. Quo cum hunc modum: aliter videtur, sed non potest. Invenit
be bestes. Invenit quod ex hunc modum: aliter videtur, sed non potest. Invenit
multas. Invenit quod ex hunc modum: aliter videtur, sed non potest. Invenit
se hunc modum: aliter videtur, sed non potest. Invenit
dumque in hunc modum: aliter videtur, sed non potest. Invenit
hunc modum: aliter videtur, sed non potest. Invenit
hunc modum: aliter videtur, sed non potest. Invenit
rent ad hunc modum: aliter videtur, sed non potest. Invenit
Nam Bellisarius su
per eo hunc modum: aliter videtur, sed non potest. Invenit
rat. Invenit quod ex hunc modum: aliter videtur, sed non potest. Invenit
adventu. Invenit quod ex hunc modum: aliter videtur, sed non potest. Invenit
castra. Nocte in hunc modum: aliter videtur, sed non potest. Invenit
multitudine. Invenit quod ex hunc modum: aliter videtur, sed non potest. Invenit
nimenta. Invenit quod ex hunc modum: aliter videtur, sed non potest. Invenit
niam. Invenit quod ex hunc modum: aliter videtur, sed non potest. Invenit
animo. Invenit quod ex hunc modum: aliter videtur, sed non potest. Invenit

[illegible]

tunc autem defensas ceperat esse maiori uirtute propria cum pulcherrime
dominare cum amice. Antonianum auxilium detinens ubi
amorem illam uersabantur in hoc loco multi atque optimi ex
bellis ipsi sancti uiribus ceciderunt. Cum pro eis inuenimus uir
singula uirtute qui cum Bellisario pugnant cum praecipua
fortitudine super edidisset multos gothorum interfecisset tan
dem ipse quoque multis uulneribus acceptis iniecit. Ad extremum
uero se cohortantes cum cum Bellisario in perpetuum ducto in fuga
hostes uicerunt. Usque ad portam persequuntur. Fedites uero qui
pro ponte stabant proelium recipientes ante bellisarium & suum
repulerunt. Cedentibus multitudo rursus quoniam premere ter
ra coepit quibus difficultatibus incedunt quidam in locum se con
tere uacillantes. Ipsi quoque cum equos suos in fugam remissa esse
hostium multitudo assidue reserens a multis uicinis locis
et de quibus eadem effuso cursu Romanorum hostes inueniunt. Ita
peruenit ad eam portam quam pincianam uulgo appellant. Gothi
usque ad ipsam portam Bellisarium persequuti sunt ut de muris ur
bis ferirentur. Iuxta quoque in eo loco tumultus ingens Romanorum
qui in muris stabant ueriti propinquantem hostium portam ex
ire nolebant. Nec Bellisarius licet clamor ingens audiret
iam sol occiderat et ipse puluere sudoreque deformatus erat. Cum
igitur ad eam portam se conglobassent nec portam aperire uiderent
instarent. Bellisarius suos cohortatus hostes in fugam peruenire
uadit ac in fugam hostes longe subiuuante. Ita fugatis hostibus
ipse iam plane regnum suum urbem rediit. Pugna durat
diei longe maxima a

[illegible]

concurrebat. Nam postquam huius bellum apud hanc urbem apud hanc
 urbem apud hanc urbem apud hanc urbem apud hanc urbem apud hanc urbem
 sum est. In hac urbe apud hanc urbem apud hanc urbem apud hanc urbem
 concursu ad hanc urbem apud hanc urbem apud hanc urbem apud hanc urbem
 rat in castra reperiuntur. Inter hanc urbem apud hanc urbem apud hanc urbem
 reuerterunt. Et summa quidem nox in hanc urbem apud hanc urbem apud hanc urbem
 est. Post die non iam in bellum, nemo egredietur. Gothi ad
 obsidionem se preparant. Cuius obsidionis ratio haec fuit.
 Castra circa urbem in locis posuerunt. A flumine, qui
 usque ad penes tinam hanc urbem apud hanc urbem apud hanc urbem
 hanc. Addiderunt postmodum septima castra intra portam
 milium. Haec ubi castra posuerunt, ibi hanc urbem apud hanc urbem
 et impediebant. Nam qui erant in hanc urbem apud hanc urbem apud hanc urbem
 ipsa vallibus et fossis hanc urbem apud hanc urbem apud hanc urbem
 quibus hanc urbem apud hanc urbem apud hanc urbem apud hanc urbem
 debent. Bellarius autem contra pro defensione urbis haec
 prouidit. Quia nam prae hanc urbem apud hanc urbem apud hanc urbem
 castra maxime erat posita. A hanc urbem apud hanc urbem apud hanc urbem
 manu, Salariam. Quae quidam hanc urbem apud hanc urbem apud hanc urbem
 bellarius hanc urbem apud hanc urbem apud hanc urbem apud hanc urbem
 comisit. Flammamque quae est a sinistra hanc urbem apud hanc urbem
 hanc attribuit. Ceteris quoque portis alias praefecit. Quibus
 profecti hanc urbem apud hanc urbem apud hanc urbem apud hanc urbem
 hi quatuordecim hanc urbem apud hanc urbem apud hanc urbem apud hanc urbem
 aqua in urbem hanc urbem apud hanc urbem apud hanc urbem apud hanc urbem
 aquarum incommoda nocebat. Romanis quibus hanc urbem apud hanc urbem apud hanc urbem

[illegible]

fori de m. a. quibusque hinc possit. Tunc hinc sum dicitur
hincque et hincque ad que habet et hincque et hincque dependens
quasi ut quidam dicitur ad hincque et hincque habet ut ut hincque
capite feruntur et hincque et hincque et hincque et hincque et hincque
na tota quatuor vult ad hincque et hincque et hincque et hincque
Advenit autem cum milibus intus essentibus non pauciores quinquaginta
qui postea ea moenibus adhaerent trahent illam hincque
sam machinamento quodam retro trahunt. moxque cum impetu
dimittunt trabes autem inolenia et pondere in murum delata
omnia scandit ac preumpit. Fecerant etiam postea ad hincque
pari moenibus altitudine. he quique et hincque et hincque et hincque
preterea grandem numerum parauerunt. et hincque et hincque et hincque
falsum et virgultis et stipulas quibusque et hincque et hincque et hincque
Cum satis ardentibus parata essent. virgultis et hincque et hincque et hincque
ad se subeunt et hincque et hincque et hincque et hincque et hincque
scribit. fit alacritas magna in gothis et incredibilis pugnant
ardor cum alij fascis alij scilicet ferrent alij machinas admo
uerent. Bellisarius autem portam cum delectis in hincque et hincque
super aggere perstabat. Nec quicquam movit in hincque et hincque et hincque
et hincque et hincque et hincque et hincque et hincque et hincque et hincque
boues conuehebant. he autem et hincque et hincque et hincque et hincque et hincque
quod cum aspexisset Bellisarius risit et hincque et hincque et hincque et hincque
qui bobus credere ut machinam admovent ad hincque et hincque et hincque et hincque
posse itaque suos omnes hincque et hincque et hincque et hincque et hincque et hincque
cito confecti boues et hincque et hincque et hincque et hincque et hincque et hincque
admovent non potuerunt quoniam et hincque et hincque et hincque et hincque et hincque et hincque

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

aliis fortibus... Romano... bello... coegit... autem... iuxta... nea regione... diversa... diximus... alia... incurrebant... magno... ebat ut... retur... dmem... in Sicilia... Annona... buebatur... a Bellisario... multo post... Alii quoque... suspensiones... Valentiniiani... & valerianus... mam... in magna...

Bellisarius alia ratione q̄ prius bellum gerere instituit. Nō
a stratis infra moenia urbem huc uenit sed p̄longe dies
emisso equitatu subitis inuersionibus hostes uocauit. Ex quo
factum est ut munitione hinc inde accenderetur et tamen &
in tamen ex p̄sentiam ueniretur. Bellisarius n̄ ipse scientissim⁹
p̄uocandi diu equites quia rone agendum fore & romanebat lo
co inuenstrabat p̄uocq̄ progredi & ubi consistere oportere & et
modo p̄ Salariam p̄intianamq̄ portam subito emissis equitibus
proxima p̄t̄iam castra fatigabat. modo p̄ Aureliam portam
alia p̄t̄iam castra que erant inter sepulcrum adriani &
mili. cum p̄t̄iam castra. his certaminibus Bellisarij equi
tes p̄uocare p̄t̄iam castra. equitatum hostium ferent
s̄ q̄ p̄t̄iam castra. super auderantur p̄t̄iam
hacq̄ bellisarius castra. In hunc modum exercitatus
equitibus & iam consensit hostem afflicto. um spes atque
animi obfessor. creuissent et aduentum est ut non leuibus iā
certaminibus sed iusta acie decerneretur. Bellisarius n̄ crebra
p̄t̄iam ac militum adhortatione fatigatus & p̄t̄iam tandem
p̄t̄iam pugnam decreuit. copiasq̄ suas in hunc modū disposu
it. p̄t̄iam p̄ aureliam portam exire & an sepulcrum
p̄t̄iam stare iussit. Prefecit aut̄ huic aciei va
lentinum equitum prefectum ei q̄ supra equitatum pedites q̄
attribuit ex ueteranis militibus & ex populo romano qui vo
luntate id magis sibi poposcant. Hos uō pedites non vna
cum equitibus stare sed sinistros montes qui a sanctulo disar
rentes planitie sup̄eminent occupare mandauit. valentino aut̄

9
tridit ut quibus expectantibus ad eundem locum properarent.
ceteris quoque iniret. cum de illis fuit innotuit nulli
gothorum scire que nobis locus castrorum fuerat. tam impudenter deinde
ut ne proinde quidam sceleris eius committere deinceps. Si ad eum
suis ferre possent. Dum subinde alias struere castra mandant.
Salarianam portam. Alteram ad pincianam. In hunc equos spe-
dites in subsidys utriusque collocant atque ita sua quoque porta exi-
re & ad hostem progredi iussit. Vitigis gothorum rex cum ex-
transfuga posthodie futurum proelium cognovisset. Castra
luce armari fecerat. Instruenda acies pedites in medio. ad dextra-
m & sinistra equites quasi alas disposuit. ita bellum ad eam
progressus proelium commisit. milites utriusque inter se statim
acriter concurrunt. Dux enim gothorum contra hunc bellisarius
illinc vitigis fessis adhortabatur. erat initio quidem pugnæ
Bellisarii milites longa pugnabant. multique debebant ex gothorum
acie & pugnabatur sub ipsis hostium castris. multitudo tamen
abundantes gothi in cadentium loco alios sumittebant. In hunc
modum ad meridiem usque pugnatam est. neutra pars superante. At
prius tamen Bellisarii milites dimicabant. Gothi solius pugnæ
consistebant. Inter hec que ad sepulchrum adriani statum acies
proelium commisit. multitudo enim populi romani & bellisarii de-
scendere in gothos coepit. & Valentinus implicatos proelio
cernens anem cum preerat a sepulchro adriani commovit atque
hostes invasit. nec diu tulerunt gothi presertim multitudine illa
populi que de superioribus locis descendebant. contra hunc
eorum castra se repente valentes longius aufugerunt. Recordatur

...ad montibus delatulo ne supra
 ...ad hostium diripiendos ...
 ...hostes ...
 ...ad castra diripi
 ...sunt: ita gothi de manibus emissi cu
 ...in montibus proximis constituerunt. Inde
 ...fatis cernentes: cum neq; ordinem neq; discipli
 ...hostibus uiderent: sese tandem cohortati rur
 ...ac rapine intentos per
 ...predam illis abstulerunt. Ad castra
 ...mutari fortuna coepit: pedita
 ...castris: equitibus belli
 ...a fronte pre
 ...quod cum ui
 ...de dextre ale impetu maiore bellisq;
 ...inuasere: nec longe tulerunt impetum
 ...ad peditum suae aciem
 ...sustinuit vim hostium: sed magna
 ...In hac tamen loco duos: ceri
 ...Principio & Taruntius no
 ...locum suum non dese
 ...dederunt
 ...toto corpore
 ...conuulsi
 ...virtute praeditus in

sanguine pulcherrime. Sed videtur hoc non fuisse in primis
 a fratre commendatum. In hoc. Sed et ad finem. Sed
 tam deinde. Sed et ad finem. Sed et ad finem. Sed et ad finem.
 bem retulerunt. Sed et ad finem. Sed et ad finem. Sed et ad finem.
 portas. Sed et ad finem. Sed et ad finem. Sed et ad finem.
 parua militum pars exclusa. Sed et ad finem. Sed et ad finem. Sed et ad finem.
 ad moenia. Sed et ad finem. Sed et ad finem. Sed et ad finem.
 salutis viam. Sed et ad finem. Sed et ad finem. Sed et ad finem.
 deerant quibus fieri se possent. Sed et ad finem. Sed et ad finem. Sed et ad finem.
 in proelio confectis. Sed et ad finem. Sed et ad finem. Sed et ad finem.
 bus tutati sunt. Sed et ad finem. Sed et ad finem. Sed et ad finem.
 postremo ad portas. Sed et ad finem. Sed et ad finem. Sed et ad finem.
 lesary militibus. Sed et ad finem. Sed et ad finem. Sed et ad finem.
 Bellisarius. Sed et ad finem. Sed et ad finem. Sed et ad finem.
 contentus. Sed et ad finem. Sed et ad finem. Sed et ad finem.
 cere illos. Sed et ad finem. Sed et ad finem. Sed et ad finem.
 elidit tantum proelia. Sed et ad finem. Sed et ad finem. Sed et ad finem.
 uit. Sed et ad finem. Sed et ad finem. Sed et ad finem.
 illa gothorum castra. Sed et ad finem. Sed et ad finem. Sed et ad finem.
 reiam portam. Sed et ad finem. Sed et ad finem. Sed et ad finem.
 lus valde apta. Sed et ad finem. Sed et ad finem. Sed et ad finem.
 diatorios. Sed et ad finem. Sed et ad finem. Sed et ad finem.
 maxima certamina. Sed et ad finem. Sed et ad finem. Sed et ad finem.
 theatrum occupabat. Sed et ad finem. Sed et ad finem. Sed et ad finem.
 preuenientes insidias. Sed et ad finem. Sed et ad finem. Sed et ad finem.
 lariam. Sed et ad finem. Sed et ad finem. Sed et ad finem.

caput quodammodo hinc ignem obsiderent in longum trabem armetis
et in partem reliquam uidebantur si fuerat bona premeret
Lactius. Sed manus ablatas magnas difficultates uisus esse
affluere. Hinc uero huius industria presertim in indigentia
omnium uel que portum solebat petere. Incaum petebant
expulsum. Iamque et alia necessaria pedestri itinere remanere
debant. Volentes igitur gothi comoditate quod est romanis
fuerat actum circa urbem castra posuerunt inter latinam & appiam
vias. Super in his lens aque ductus duo altis formicibus
qui se interserentes quasi in duo brachia Sinduntur reliqua
in medio aliquando. Itaque iter coeunt. Distat aut ab urbe
hodiebus milia passuum inter quos. Hunc gothi medium locum oc
cupantes munitis inter columnas artium unde quaque fecerunt ex
lapidibus & inter columnas. Hinc modum munitissima huerat
posueruntque in his castris septem milia equitum qui supra infraque
infestantes latinam & appiam & hostiensem viam impediebant
omne importandi facultatem perdentes. Ex hoc admodum duri
et obsessore conditio reddebatur. ac fames haud dubia imi
nebat. quoad tamen segetes in agris fuere milites noctu ro
re egressi frumenta importabat ac magno pretio ambus ue
dunt. atque ita indigentia sustentabatur. Vbi uero hec quoque
facultas defuit tunc despata omnia uidebantur. Iam solstici
um uenerat aestiuum & pestis rome grassari incepit. frequen
terque moriebantur non ex plebe modo romana. verum etiam ex
bellisarij militibus. Res erant in sumis difficultatibus atque
angustis. Itaque ad bellisarium uenietis romanam fortunam

suam conquestu fuisse. Quod cum deus in manu sua
moderante ad se mitti. Quod cum deus in manu sua
Ravennae fuisse. Quod cum deus in manu sua
sam extra moenia nullam curam atque conspectum faceret
fame ac omni rerum penuria invariabiliter premittitur
sacrum ne se in hostes educat. prestare in sibi omnino
q. fame tabescere ac tentas calamitates dederit. Quod cum
sarius non hoc audiens non satis clementer illis respondit
quidem temere inconsultus deferri inquit. Quod cum
puler. ut impetu magis q. ratione moveantur. Quod cum
ratione non impetu animi regi consuescit. Quod cum
ore copias quibus adiunctis si pugnandum fuerit. Quod cum
victoriam polliceri valeat. Quod cum illas res ad ratam quae
dem cum frumenti secum asserre. Quod cum ab eis ac sibi
cum belli relinquerent. Romanis per hunc modum ut consolatio
vel deterritis ipse animi in eam cogitatione traducere coepit.
Quod cum gothis difficultates rei frumentariae q. plurimas an
ferret. eius rei gratia hoc providit. Constantinum & Traiani
num cum equitibus mille iuvencum. Martinum & Suthur
cum quingentis tribus misit. Aliam item manum equitum Albi
descripsit. hisq. omnibus precepit ut quia come possent unde
his impedirent ad gothorum castra deferri. & simul aduina
rent. Romam petere volentes. Ne vero castra ad aquas ducta
posita fuissent presidium apud templum Pauli apostoli conu
niri fecit equitesq. in eo loco stationes loco fuisse & gloriose
possent vias a gothorum invasionibus tueri. Quod cum ecclesia

... ab ecclesia
... hinc a por
... templi go
... non violarent. Sacerdotes et
... pmanentes rem divinam exequantur.
... & Traianus terrarum profecti cum
... profecturam Vellisary uxorem Antonia reliq
... comersi oppida illam ptum que gothis da
... tuaserunt: breuiq; effecerunt ut nihil penit
... gothos defereretur. Martinus uo & suis
... profecti cum desertis eius oppidi moenia referissent
... gothis molestias ex eo loco inferbant & fomic
... in castra prohibebant. Idem fiebat ab his q
... missi sunt ex quo breui admodum tempore euenit
... ut gothi obsidentes non minoribus difficultatibus afficeretur
... & supra defectum frumenti pestilentia quap
... tuaserat. Inter hec alie copie a Iuliano r
... fuerunt autem equites thraces
... quos duxerat Iohannes vitaliani fratris filius ex
... equites mille trecenti quibus preerant Alexan
... & marzianus & Zeno. Preterea classe aduecti fuerunt
... quos duxerat Paulus & conon. Erat pre
... neapoli pedites quingenti quos parauerat pro copiis ce
... hie omnes simul copie in unum conuenientes Roma
... constituerant. Afferebant uo secum multum ac magna
... fuit equitibus erat iuxta mare classis autem

pedites debere. Bellisarius autem cum
 ram q. magno. Bellisarius autem cum
 Bellisarius autem cum. Bellisarius autem cum
 gothi eos invadant. Bellisarius autem cum
 ab initio obsidionis obstrui fecerat. Bellisarius autem cum
 p. noctem missit. ac milites prima luce ad eam. Bellisarius autem cum
 paratosq. continuit. Traianum uo. & diogenem. Bellisarius autem cum
 2. equitibus p. pincianam portam emisit. subens. Bellisarius autem cum
 hostium magno tumultu discurrant. & cum eg. Bellisarius autem cum
 runt hostes fugam ipsi arripiant. nec prius consistant. Bellisarius autem cum
 portam ipsam unde egressi fuerant pervenissent. huc facta cum
 essent. gothi q. in eos ecati fugientes persecuti fuissent. & ad
 pincianam porta proelium committeretur. Bellisarius autem cum reli
 quo exercitu repente flamma porta egressus. ad castra gotho
 rum convolvit. impavidaq. & vacua ab ea pte repperit. ut
 pote qui a porta flamma iam diu obstructa nihil penitus
 suspicabantur. Itaq. non multum affuit qn castra ipsa capen
 tur. Versus demde bellisarius ad pinciana portam medi
 osq. nactus hostes cum ipse a tergo invasisse. Illi vero q
 prius fugerant. a fronte repugnarent incredibili cede. il
 los oppressit. Tantaq. fuit ex hoc proelio apud hostes terro
 ut in castris vigilie duplicarentur. nec de ulla re cogitaret
 magis q. ut se ab insidijs bellisarii tutos prestaret. p. huc
 modum impeditis & conturbatis hostibus copie nullo impedi
 mento hostiam pervenerunt. gothi igitur multis incommodis fa
 tigati cum insup. novas venisse bellisario copias. intellexisset.

...multitudo
...perat. Mul
...itaq
...respon
...impatores
...compo
...inducit donec
...facte obsidesq
...traditi pro inducijs ex
...confectis copie & comitatus que hostie conue
...romam deueniunt

VAL. I. In hoc statu res essent bellumq; cessare ob
inducias factas. Bellisarius tamen Romanos gothi ca
stra munitionesq; custodirent querelle & aliarumque orre sunt
pro inducijs contra fidem uolatis ex huiusmodi causa. Presidium
gothorum erat apud urbem portuensem ut supra ostendimus i
milites qui erant in presidio cum deficerent sibi necessaria ad
eandem urbem illam deseruerunt. Desertam ite Paulus hysarici
p. effectus qui hostie cum classe remanserat occupauit. nec multa
post Centumcellas urbem maritima intulit desertam eodem mo
a gothi. Bellisarij milites suscepit. Albani & urbem que est in
maris eodem modo deseruerunt. gothi & Bellisarij milites occu
pauit. Utique igitur cum his urbes captas ab hostibz regnouisset
etiam Roma militum qui ruptas contra fidem inducias querebantur.
Porum n. ac centumcellas & alba gothorum oppida contra fas &

equum ablatum. Nihil enim de his rebus
 suo uelisse videtur. Sed quia de his rebus
 reuersuros. Liberatusque in hac parte
 Nec licuisse. Bellisario. ut eas p[er] induc[t]io[n]em
 tutionem facere debet. His legatis in hunc modum
 rius respondit. Redite inquit ad Regem v[ost]rum
 que de uocatis rebusq[ue] p[re]sidiisq[ue] allegantur ab
 terum omnibus patere quibus de causis gothi eas v[est]ras
 lictis huerint. Indutus quidem erripit aufertq[ue]
 re n[on] que a nullo possidentur nequaquam prohiberi
 tiones insurrexerunt querentibus gothis talia Bellisario
 At enim tres ille urbes a Bellisario suscepte p[er] magnas
 trinitates ad bellum offerebant. Iam aduentabat hyem[is]
 lisarius n[on] op[er]is abundans mittere in hybernas op[er]es con[stit]uit
 it. Misit igitur & in alia loca et in agrum p[ro]ueniunt equitum
 duo milia. Prefecit autem his op[er]is quas in p[re]sentes misit
 Joannem Vitalianum. eumq[ue] admonuit quid fieri in his locis
 uelit. esse q[uo]dem in p[re]sentes uxores ac filios gothorum. Vi
 ros autem ad obsidione[m] urbis romae populariter accersisse. Si
 maneat indutia nihil moueat. Quod si gothi contra induc[t]io[n]em
 arm[is] fidem moliantur ip[s]i omnia p[re]dare & rapt[um] & oppida
 q[ua] multa p[oss]unt capere mandauit. Si quod oppidum ne p[oss]it
 id obsidere iussit nec ulterius progredi prius q[uam] id capiat.
 Neq[ue] in tutum fore post se hostium oppida reliquit[ur] ulterius
 us p[ro]fusus. His verbis ac mandatis Joannem Bellisarius in
 p[re]sentes misit cum exercitu p[er] hoc ip[s]um tempus Datus medio

ad Bellisa-
rium imperatoris
presidium eo nuntiat. Se quidem
mediolanum solum verum etiam universa ex
gottos expellere modo imperatoris nomine aucto-
ritate. Bellisarius benigne susceptos ac multis am-
plius verbis comendatos bonam spem habere iussit ac se
facturum quod postularent affirmavit. Co-
temporaneum prope ac letum viderentur esse omnia. praeter
quod praeter memoratum cuncta bene subue-
nit. Presidens quidem erat cum Romanus. Nam Ravennae
habitu consuevit ab initio huius belli clam inde fugerit
romaniq. profectus. In itinere autem Constantini milites
Spoleti degentes gladium hunc pretiose ornatum abstulerunt. Is
erat siliatus & iniuriam indignam precessus querela apud Bel-
lisarium exposita reddi ablata sibi postulaverat. Bellisariusq.
precepit gladium illi restitui. Sed bello & obsidione postea
urgente dilata res fuerat militibus occupatis & ducem maiore
re abducente cura. In hoc demum tempore cum letiora
ut dicimus nuntiata essent. Bellisario per urbem egrediente. Preside-
ns silium equum apprehendit ac magna & querula voce multis
audientibus. nunquam hoc mereretur natus Romanus. qui apud
hostes relictis omnibus rebus suis fugerit. ut a militibus eius
prohibetur & iniuria afficitur interrogabat. se quidem contra
iniuriam & vim sibi illatam sepius querelam suam posuisse nihil
reportasse. cum tamen illi ipsi qui vim sibi attulerint & res habent

ablatum: sed cum ad bellis quibusdam bellis
dicta bellis quibusdam bellis. Itaque bellis quibusdam bellis
ad se Constantinum fuit. Cuius in bellis quibusdam bellis
abstulerant. ipse puerum roriter recepit. & bellis quibusdam bellis
suum restituendi gladium contempsisse. Ego uero non
Constantinus potius eum gladium in thyberim abijcere. qualla
nebuloni reddam. hęc contumaciter & ualde proterbe
Bellisarius: num quid tu mihi subes? Subsum inquit bellis quibusdam bellis
ita uult: Verum in hac una re nunquam tibi parebo. Cum
audisset Bellisarius magis irritatus est. ac uocari apparito
res inisset. Constantinus autem putans in puerum suum apparito
res uocari. furibunde accepto puerione qui sibi ad cessam
pedebat in Bellisarium ruit. eumque paulo infra stomachum
pauit. Quod nisi circumstantes subito accurreissent ac vi extor
to puerione ipsum in manibus apparitorum tradidissent. Supprema
die illa Bellisario fuisse. eiusque interitus cuncta simul se
cum in ruinam traxisset. gothique eodem die rex domini effineba
tur. Si non promissit dei benignitas tanta mala contingere. Constan
tinus paulo post iubente Bellisario interficitur. Nec multo po
stea gothi furtim cape Romam tentauerunt. primo per aquę ductum
quendam una noctu quesita. deinde rathibus traicecto amne
iuxta Martini campum. Sed utroque in loco eos defellit spes. Nam
ex per aquę ductum conspecta lumina fraudem illorum detexerunt.
& obstruso aquę ductu facultas eis preclata est inuadendi. &
ad campum martini detecta proditio conatum eorum irritauit. fuit
autem proditio in hunc modum composita. Duo ex infima plebe ho

[illegible]

cum & hoc tempore illi ab eo in praesentia sua
 ducem cum magna praesentia sua in praesentia sua
 ualebat capitis praesentia sua in praesentia sua
 pias admonisset cognovit id oppidum non
 custodiri Sed locum et ualde munitum Itaque
 dum in eo obsidendo tempus exstimas ad ulteriora
 quoque statuit de urbis obsidione urbs non munita & delenda
 longam obsidione necessitas postulabat spe in celeritate
 locauerat: Tanum & Pisaurum cepit deinde Ariminum copias
 admoit ductus illa spe Quod cives ariminenses non bene
 conuenire cum gothis audierat: Cum ei municipio copias admo
 uisset tantum terrore intulit gothis ut diffusi in eo loco consiste
 Rauennam omnes dimigrarent Cives autem portas sibi aperuerunt
 per hunc modum Iohannes Ariminum cepit relictis post se duabus
 validis urbibus a gothis custoditis Auximum & Urbino fuit
 totum contra Bellisarii proceptum Sed ipse prestare consue
 rit Ariminum cape quod circa auximum & urbini maniter deside
 reductus est in super illa ratione quod Arimino tam propinquo Ra
 uennae oppido capto non erat credendum gothos in obsidione
 uisum esse permansuros Sed celeriter esse abituros quo Raue
 nna manens ea loca tuerentur Quod & factum est Simul enim
 atque intellexerunt gothi Ariminum esse captum obsidione urbis
 romae dissoluit atque inde abire statuerunt Itaque vitigis pau
 cis post diebus crematis castris cum omnibus gothorum copiis
 abiit sed ipso quoque recessu magna detrimenta suscepit pro
 pterea quod etiam iam cernitur per transgressa pontem Belli

[illegible]

natus ipse paterfamilias, qui in laetitia sua, cum de
 nobis ad quendam locum advenisset, paterfamilias
 & Martinus Ariminus abeuntes omni equitatu
 us Joanni dederunt abduxerunt reliquis solummodo equitibus
 equitatu proprio Joannis & damiani. Inter his viri qui cum
 Ariminum obsedit primoque statim tempore lignea turri
 titudinem parvam fabricari fecit. Dicebant vero eam turri
 boues ut rome factum erat sed milites intra muros
 Eam igitur tunc gothi contra illam m. p. ubi foederis
 aditus constituerunt postmodum vero urbem expugnatura. Joanni
 autem per noctem eductis militibus fossam latam & profundam ab
 ea pte efferit. Aggeremque totum ob eam ptem fosse que ad moe
 nam versa erat congeffit. Ita longum hostium laborem vix
 noctis ope frustratus famelicitatem admoventi turram ad moe
 nam sustulit. Virgilius nihilominus complere fossam in animo habebat
 totumque exercitum parare fascies & stipulas iusserat & mate
 rie. Ille vero turris ipsa nocte senitura ab hostibus remaneret
 abducent illam retro versus castra statuit. Idcirco factum gothi
 Joannem eductis militibus illos ope occupatos invadit. Committi
 magnam & atrox proelium circa turrim multi gothorum ca
 da. Tandem post longum certamine turrim gothi retraxerunt. Sed
 tanta suorum rede tantoque detrimento optimi viri pugnantes
 ut ipsam abirent vi oppidum expugnandi si fame pumet obses
 sos cogitarent. Per hec ipsa tempora mediolanensibus legatis qui
 romam venerat ambarius copias bellissimas misit. Presertim
 autem omnibus copis mediolani viri & familiares suos. Virum

mediola
in omnes
mediola
transmissi pado detinere lembos uehici
quibus transmitti omne possent. Profecti igitur
tande transmissi pado ad urbe ticiu que nunc
gotti ex eo oppido egressi illos inuasit
id oppidu arce hebat munitissima multa ac prorsu in ea
seposuerat ac magno ualidoq; presidio illa tuebatur. Comis
leue proelio goti intra urbe compelluntur. Mundilas uero
ponte qui iuxta urbe erat transiit. In hoc loco fide
mediolanensis occiditur na qui ex archa templi quoddam
intrasset & abeuntibus suis spe postremis templo exire equosq;
detrahente cecidisse. hostes qui pro moenibus stabant hoc cerne
tes impetu facto illum interfecerunt prius q; Mundilas & milites
id aduertissent. Eius uici interitus magno dolore fuit &
duci & militibus. Erat uir domi nobilis & potens & q; mul
tum fauere susceptu bellum sua potia potuisset. Mundilas
igitur & alij mediolani profecti in urbem reperiuntur inde Co
misi & Bergani & notaria & alie illar. plurim urbes & con
plum mediolani secute. Mundila & milites ponte sua receperunt
Vitiq; qui ex que mediolani arce derant cognouisset. Venia
fratris filium magno cu exercitu ad ea loca transmisit qui &
contineret in fide ciuitates que nudu a gotis defecerat & illas
que iam defecissent recipere congreuit. Scripsit & Theodo
berius franches regem q; non fuisse nup; uenerat petes ut

statim ut expectationem bellis.
 rent in segetes iamque exortum in hostes.
 q. taderi erant & qui classem in presidio fuerant reli.
 rum adversus se venire cum exercitu sentientes qui se se
 fore tante dimicationem existimabant confestim missis legatis
 tione oppida dedidere. Inter hec vitigis alias multis copias
 sumi misit eam namque urbe retinere ac conservare paratis
 stituerat. Misit & cum his copys novum prefectum q. urbi militibz
 precessit nore vatim. si ergo in veteri presidio novas copias
 miluiss. Ancona finitima urbe que bellis armis presidio teneba
 tur exire constituit. Quare prefectus cum omnibus copys in
 anconitanos duxit. Ea civitas p. id tempus in monte solummodo
 moenia habuit. Plura vero sub monte loca quibus edificis frequ
 tata essent tamen nullis moenibus claudebantur. Cum igitur ad
 ventaret gothi. Conon q. prefectus militu ancone preerat. times
 ne edificia suburbana imitationesq. eorum ab hostibus vastaretur
 a supiori oppido descendens cum omnibus quas habet copys veneti
 hostes se obierit. Erat vero Conon admodum impar quippe adversus
 quatuor gothorum milia ipse vix mille hinc milites congregiebat
 itaq. temerarij coepti confestim poenas luit. Cum. n. tanta multitu
 done hostium fere ne posset profligatus ad extremum & in fugam
 versus magna suorum pte amissa & urbs eius ipsa atq. anxie ea die
 fuerat. Nam cum fugerent milites effuso cursu ad oppidum. Cives
 ne mixti fugientibz hostes intra moenia penetrarent. portas trepidi
 clauserunt itaq. sub ipis moenibus magna strages facta e. adeo q. urges

Nam cum exercitu nouo uenisse in italia nuntius e-
 rat. Nam Narſes cunctis multaq; gra & potentia apud Ju-
 lianum ualebat. Deniq; unus hic impatoris aula plurimu
 gubernabat. Idem quod maximu est pecuniaru imperialiu re-
 ceptor ac dispensator. Idem consilioz omniu princeps & interdum
 iudex fore. Adduxit aut in italia militu quinq; milia insignes uo
 inter hos erant. Iustinus in lirica militis dux. & alter Nar-
 ſes gne pſa. Secuti preterea fuerat erulor duo milia quib
 preerant. Iſandrus & phanorheus. Bellisarius inter hec aucto-
 ritate anconitanor. piculo uenerat in pices. Idem fecerunt &
 narſes circaq; urbem firmu simul duces ipi & exercitus
 vnu conuenerunt. Ibi cum de rei bello conſultaret. & quid
 potiffimu pmo quoq; tempore agendu fore. quereretur.
 cultates quedam ſubefſe uidebantur. Nam ſi auximiu
 derent. ioannes & qui cum illo obſeſſi erant. Ariminu
 feſto in piculo relinquebantur. pſertim cu iam neceſſaria illis
 defeceſſent. Sin Ariminu uaderent. magne gothor. capie-
 que auximij erant poſt terga remanebant cum piculo exer-
 citus ac detrimeto prouincie. In duobus aut. Sinays pleriq;
 eor. q ordines ducebant temeritate ioanis ac uſabat. &
 contra fuſſum bellisari. ſeſe Ariminu incluſiſſe. q ſupbia &
 auaricia ductus. meta pro arbitrio fecerit. nullo reſpectu

duos aut mandata. Et non excludit. Et non excludit. Et non excludit.
ne his rationibus. Et non excludit. Et non excludit. Et non excludit.
In hunc fere modum Siliam dixit. Cum de publico & de privato
litate consulitur. eadem ut existimo utilitas. Et non excludit.
nec alijs respectibus uel odij uel amoris pesumenda. Et non excludit.
remotis alijs in rem de qua consultamus attendo. Et non excludit.
uideor mihi discernere. quod si obsidione Auximij nunc differamus
nihil tamen uetat post aliquot dies eandem obsidione. Et non excludit.
uenire aut militibus q arimini obsidetur si nunc differamus. Et non excludit.
licet postea subuentione facere. fane n. domiti intra paucos dies
se se dedere hostibz compellerentur. Quis igitur rectus existima-
tor dubitet illuc esse propadium ubi irreparabile periculum urget.
At non meretur Iohannes q a mandatis duos contempnit fuit
& se sponte sua in id periculum coniecit. Sint hec uera oia que
de Iohanne dicuntur. Quid ergo an odio Iohannis & urbe Ari-
mini tanta existimatione digna & optimos innocentissimosq mi-
lites q in ea obsidetur amittere sustinemus. Te aut queso dux
optime ac constantissime exellere. Si a Iohanne offensus es. Vin-
dictam eius delicti aduersus imperatorem Iustinianum exerce uis-
ui & Ariminum & milites pient. cum magno rei publice uul-
nere. De nobis demum ipsis ex de exercitibus nris que tandem
existimatio erit. si in oculis pene nostris pice socios & urbem
obsessam capi ab hostibus nobis sedentibus & expectantibus per-
mittamus. Ego igitur his rationibus pnotus ducendum prope Ari-
minum & opem obsessis ferendam respo. postea uo & auximij
& alia inimica loca si id uidebitur obsidendi. Adiunxit

Bellisarius in hoc modum prouidit primo Aratu
 mille in his ipsi locis remane uellit etq; precepit ne
 ne ue fortuna ulla teneat castra solum mo si hostis
 deinde classem ornauit mpleuitq; militibus
 & uariu precepit Impium uo totius classis pe
 el idagore ee uoluit. nauesq; statim Ariminu vsus nauiga
 re uellit ptem uo exercitus Martino ducedam tradidit subes
 ut equis prius cu classe p litus iter faceret Cumq; in respectu
 uenisset hostium tunc ignes de industria plures q pro numero
 m castris fieret quo maior copia opinione preberet his itaq;
 p mare litusq; constitutis ipe diuersa a mari uia p urbem saluam
 tenuit ea fuit quodam urbs satis magna qua Alaricus & gothi
 q pmi in italiam transierunt ad solu euerterat ita ut pter ruinas
 nihil sup esset p hanc igitur transies Bellisarius montibu iter
 ferio uitata plamori uia q p sanctem pisauresemq; ager Ari
 minu ducit Cum n multo maiores hostiu copie circa Ariminu
 essent q ipe habet ualidas et gothoru copias auximq; relinquere
 sibi post terga reuebat mgemo potius & astutia ee utendu aduersus
 gothos q iusta acie dimicadu profectus igitur qbz diximus iune
 ribus cu ad eos montes puenisset q riuu Ariminu insurgit quos
 dam hostiu ut p n e in magno exercitu p ea loca uagantes offendit
 quib; ul manifestis uel capis noui millos eoz uulneribus facie

cessos dimittunt. Illi vero castra aduersus bellisarios
 adesse continuo exierunt. Illi vero castra aduersus bellisarios
 ceteris accepta. Illi vero castra aduersus bellisarios
 stris nuntiata sunt. Statimq; arma cape miles in illis castris
 ordine redactus. Duces uero structa acie descendunt. Illi
 spectabat oculos continuo ad montes unde uenire audire. Illi
 uersos tenentes. Bellisarius in montibus ipsis castra fecit. Illi
 Arimino meridiei itinere. nec ea die ad hostes descendit. Illi
 tui frustra expectates. tandem ad ortum solis acie descendit.
 Sed cum aduenisset. nox ignes multos in littore. Illi
 q; Bellisarius uenire iurabatur intuetes. Erat aut ignes quos
 Martinus atq; eius castra faciebat. maximo in metu. ea nocte uen
 sati sunt. nec fuit eorum quisq; qui somnu caper uel arma exueret.
 Die aut facta classem insup conspiciunt. structa atq; parata. Ar
 mino propinquate. Itaq; a duob; simul exercitibus & a classe ma
 ri terrarq; arcinentis se arbitrati obsidione illius dissoluerunt.
 nullo ordine. Rarientem ex fuga repetentes. Illudiger cum classe
 primus Ariminum exiit. egressusq; in terram castra gothorum
 diripuit. nec multo post. Martinus & Bellisarius cum exercitibus
 superueniunt. cum uero somni & q; cum eo milites obsessi fuerat
 pallore et metu confectos. Bellisarius respexisset. conuersus
 ad Joanne. Joannes tueri temeritati illudens. pmagnas inquit
 gras Illidigeri debes. Ad hec Joannes supbe nimium respondit. Se
 Illidigeri qd; nullas debet gras. s; narseti omes. Ostende uoles
 nullam bellisario curam fuisse salutis sue nisi narseti repulisset.
 Verba hec Bellisarium turbauerunt. & fuerunt dissensionis initium.

Narfes ad bellum ex
 bellis profertem cu ipse bellis heret exercitu
 Narfes uirorum pstante longe bellisario exercitu de
 bellis remutare italie gloriā sibi non Bellisario
 hec narsetem ita extulerunt ut seorsum castra
 bellis ac nihil ex his sequi uellet que Bellisario uidebam
 bellis sua p se coepta consiliaq de bello miraretur. Simul tamen
 bellis obsidionem urbini profecti sunt non tñ eisdem castris. S3
 bellisarius contra eam ptem urbis que ad orientē spectat so
 lem. Narfes uō ad occidentē consedit. Cum uō expugnare
 urbem bellisarius statuisse machinasq pararet. Narfes
 quali rem uanā deridens post dies paucos q eo uenerat des
 ta obsidione cum exercitu suo Ariminū rediit. Bellisariūq
 & suos reliquit deteriori conditione q si ipse ab initio non
 uenisset. Hostes n armetes ptem exercitus abire fiducia
 supra modū assumpserūt. nec iam eam bellis que remiserat
 formidabant. Bellisarius contra eam ptem qua planior ad
 urbem ē aditus vineas agere incepit. & arminio expu
 riri expugnatione constituerat. Cum igitur fons ista p
 foelicitate quadam accidit ut fons qui uicinis urbini
 sua exarescere. Quare deteruti q obsidebatur pactione
 ta urbē dedidere ut gothi urbinatesq cives impatori i
 ano subessent equo iure cum alijs italīs q impatori
 Urbino recepto Bellisarius qm nūquā Ariminū

obsidio ualde difficilis. In hac obsidione
 urbis difficultas. Defensio erat. In hac obsidione
 constituta nullis fore aditus expugnatis dedit. In hac
 defectu frumenti longo. Bello attrita italia. In hac
 tibus calcata. Singule ciuitates frumenti penuria laborabant.
 et penuria urbs uetus ad extremum demita in bellis
 tem deuenit. Marcellus cum Ariminum esset Joanne uitalianum
 exercitu misit ad oppidum Cesennam expugnandum. Ibiq.
 ma scilicet aggreditur repulsus multis uulneribus frequentibus
 amisit. Et Planetens erulorum dux in ea oppugnatione interit.
 Quamobrem Cesennae desistens Joannes ad forum cornelii duxit
 eamq. urbem claudens se se moris suscepit. Per id tempus Mu-
 dillas & qui cum illo erant maximis difficultatibus inuolu-
 runt. Theudobertus n. francorum rex. ab utigide ut diximus
 ex foedere postulatus decem milia burgundiorum ad uiciam
 misit. qua ille multitudine fretus non procul mediolano ca-
 stra faciebat & importatione frumenti ceteriq. comectus omnem
 impediabat. Mudillas copias suas Comi & Eggoni & noica-
 ne necessario distribuitus fuerat. ipse uero non magni numeri
 equum secum habebat. sed non erat in defensione urbis difficultas.
 Mediolanenses n. cives unanimiter ad defensionem conuenerunt. sed
 defectus annonae in urbe populosissima timebatur. si barbari diu-
 tius stare in his locis sinerentur. hec igitur intelliges Bellisa-
 rius Martinum & Whatum cum magnis copiis misit ut modice
 conuicti barbaros summoerent. hi cum ad flumen padis peruenissent
 quod distat mediolano unius diei iter non ausi transire flumen

inter hostes & ceteros. Tandem cum post longa expecta-
tione nihil proficere videretur, Bellisarius signifi-
cavit ut Joannes & Iustinus qui exercitum non procul bonoma-
nia scire iungeretur. Bellisarius his auditis confestim Jo-
anni Iustino scribens precepit ut cum copijs suis cum Martino
conductis mediolanum festinare ad liberandum obsidione totos
in extremo periculo constitutos. Illi autem nihil se facturos absque nar-
setis iussu responderunt. Rursus ad narsetem Bellisarius de ea
re scripsit qui quamquam concedere exercitum illuc proficisci tamen
quia Bellisarius fuerat receptum lente admodum & moroso &
quali alienum negotium agebatur per hunc modum dilata res fru-
stratione suscepit. At mediolanum in dies acrimonia premebatur &
fame iam intolerabiliter laborabat. Interque spem & metu traditu-
m cunctas eas pertulit difficultates & angustias quae hominibus
perferende sunt tandem ad extrema necessitatem perducti. Murdo-
lae & milites ut incolumbus sibi abire liceat parantur gothi
urbem ingressi nulli etati pepererunt. Trucidati passim aetate
que arma ferre possent verum etiam senes & impuberes mulieres
fuiturum burgundionibus tradite urbe ad solum eversa. Re-
vatus quidem romanus cuius in ea urbe captus minutatim a gothis
usus & cambus traditus est. Ita pulcherrima ac populosissima

31
totius italici uelut dicens. Bellisarius aduersus
cladem subuenit. Interfecta sunt in illa castris
suum civium supra triginta milia. Quo tempore Bellisari-
us maximo in luctu constitutus est. Impator Justinianus
scripsit rei totius initium & progressum. Justinianus autem
cum ista cognovisset egre pertulit. Non tamen quoniam peri-
vit Narsetem solummodo ab italia revocavit. auctoritate
totius belli penes Bellisarium esse fuisse. ex hoc Narsetes com-
pote copiarum in greciam abiit. Bellisarius autem cum omnibus re-
liquis copiis in italia remansit. Qui cum de bello gerendo
liberius iam cogitaret quod omnis eius cura in vitigim &
Ravennam erat conversa tamen duo prius oppida gothis
adimenda statuebat. quod aduersus vitigim & Ravennam exer-
citum ducere. Erant vero haec oppida Auximum & Fesulae
ambo situ locorum munitissima ambo validis gothorum presidibus
custodita. neque Auximum post terga relinquere volebat cum
esset in ea urbe. Supra tria milia delectorum militum pma-
gna impedimenta suis infere valentium neque Fesulas quoniam
tenentibus eam urbem gothis nihil per hetruriam fore quietum
existimabat. Exercitum igitur trifuriam petito ipse cum una co-
piae parte ad obsidionem auximum proficisci statuit. Aliam
vero partem cum Cipriano & Iustino prefectis Fesulas misit.
Tertia vero copiarum partem Martino & Iohanni Vitaliani ducen-
dam commisit. iubens ut circa padum cum his copiis castra
faciant. Vvagrantiq; & copias eius in illis locis quod maxime
fieri poterit distineant ne in tuscos vel in proventus ad dissol-

Certe nonam urbem ad eam padum sitam occupa-
 runt. Gothi & frangi & gothos infestare coeperunt. Cyri-
 acus & Iustinus cum alijs copijs fesulas adeuntes qd
 ad illam eius urbis erat obsidio pp naturam asperitatemq
 unum tamen de superiori loco qua planior e aditus castrisq
 protinus admotis eam urbem obsederunt. Bellisarius aut
 de eum longe valida manu Auximum circumsedit. Viti-
 cis quonq gothor auximij collocaverat summaq illi cu
 m fuerat eius urbis muniendae comectans id quod veris-
 simum erat nunq Bellisarium ad oppugnandum Ravenaz
 ee profecturum nisi Auximum prius in potestatem redegis-
 set. Cum situm naturaq loci Bellisarius speculatus eet.
 spem omne deposuit Auximum p vim expugnandi. Sita
 e n. urbs in monte satis arido: ac insup manus egregia
 delector. militum eam tuebatur. uel in campestri certami-
 ne repugnare apta. Spes no unica superat. fame ac ma-
 pia rerum domitandi. presertim cum multitudo ingens
 intra urbe obsideretur. Quare Bellisarius oppugnationez
 omittens circa monte unaqz imposuit castra intentus q
 maxime ne quid importari ad obsessos ualeret. Ceterum
 ea circuitio castror. ut ad prohibenda importationem utilis
 erat. ita inutilis contra hostium subitas invasiones. Na
 qui obsidebantur contra quas libertas erat castror. ptes

de superius loco retentis nos impetibus faciebant. Ceterum
 uo ptes longe abstant nec opem ferre ualuerunt. Ita
 poterant. Hostes igitur p hunc modum obsiderent. Ceterum
 fatigabant. ubique ex eo proelia committantur. Ceterum
 pretere non procul ab urbe locus quidam frigus inopes
 herba plurima oriebatur. Is locus quasi campus quoddam
 amor certaminum fuit cum obsessores & obsessi p
 hunc ex eo querere & accensis hinc inde animas non
 nunq totis pene castris eo conuarentibus certarent. In
 his proelis Bellisary milites multitudine gothi sui pre
 ualebant uirtute pares utriqz habebantur. Hec eadem
 certamina fesulis erant. Nam & inuisiones frequentes
 & quotidiana probe proelia inter obsidentes & obsessos
 mittebantur. & unica spes obsidentibus erat fame ac
 defectu rer. necessarior. obsessos pungere. nam ui expu
 gnandi urbem munitissima nulla erat spes. Quare unde
 quaque circudantes oppidum stationibus militum oppor
 tunis locis dispositis omne importandi facultate abstulerat.
 Cum hac esset conditio belli auximqz in pientibus.
 Fesule uo in tuis enixe obsiderentur noue protinus res
 circa padum exoriantur. Frana uo n Theudoberto duce
 superis alibus pteriore galliam ingenti multitudine
 descenderunt caua uo transitus eor. ut postea cogni
 tum fuit e illa fuit quia quom uiderent per citiore
 galliam bellum geri. dolebat gens bellicosa ac pene im
 manis finitimam sibi regionem premuqz eorum qui

aurissimis futurum. Spectatores oculos sedere eos uici-
ni expectant. Quos victoria prebussit. Hec transcendit
Alpis. Cumque per Alpes per id tempus crebris ab utroque lris
euerat. Idem transierat. Rauennam cum exercitu petiturus.
Martinus autem & Joannes a bellisario missi vragiam
procurantes castra non procul ab eo fecerant ut si qua possent
transitum prohibere. Distabat uero eorum castra ab vragie ca-
stra milia passuum circiter septem. Inter hec franci cum
repente loca superuenerunt. Hos vragias & gothi per foedus
meum ictum auxiliares sibi uenisse arbitrabantur ut. In
anno mediolanensi bello fecerant. Erant uero franci qui tunc
cum Theudoberto Alpes transierat ad octuaginta hominum
milia. Horum pauci equites erant circa ipsum ducem. Cetera
uero multitudo omnis pedestris arma uero ferebant non pila
non arcus. Sed ad protegendum quidem corpus & scutum &
galeam. Ad feriendum autem hostem gladium & securi
bipennem. In proeliis autem maxime securibus utebantur. quibus
ex composito ferientes scuta & galeas hostium perfungebat ut
nemo aduersus tantam vim resistere ualeret. Hi ergo ut amici
gothorum tunc amicum apud oppidum sapia pontem transgressi
magnas postea papienisibus intulerunt clades ac inmanitate
quada barbara filios uxoresque gothorum per agrum repositos
occiderunt. Moxque transmissa pado ibi castris vragie pro-
pinquarunt. siue consilio siue temeritate multitudinis uicia
& proelio cum gothis implicantur nec prius finis proeli acti fuit
quam gothi in fugam uersi castra sua deseruerunt fugientesque

non longe a nostrorum castris advenisse. Bellisarius militibus intulerant nihil in eis de his rebus scire. Bellisarius ignotis obditis se ad opprimendum vragia existimabant. armis igitur non sumptis cum aliquanto progressi fuissent inopinato frangi occurrunt multisque ibi pugnare coacti cito franguntur neque repetere castra ausi sola fuga sibi consulunt. Inter duces una eademque die gothorum & Bellisarii castra copiare utraque coepunt. In illisq. constituerunt commisso in utrisque satis abunde inuento. Vragias & fuga vacillantes nam Bellisarii autem copie per placentinorum & pmentium fines superato appenim iugo in hebruriam abierunt. Hic subito francorum adventus viginti simul Bellisariumq. turbavit maxima vero formido Bellisarium habebat ne franci in hebruriam descenderet & copias illas que fesulas obsidebant opprimerent. Est enim brevis expeditumq. iter per placentinum pamentemq. agrum in hebruriam descendentibus. Sed franci comorantes circa padum cum neque uina neque cetera opportuna reperiret ut pote in regione longo bello afflicta tantum modo bona carne & aqua padum uesterentur. In vario latrores brevi ceciderunt. Quibus vexati cum frequentes eorum moreretur statuerunt retro abire ac per eadem uestigia quia prius venerant in galliam ac transalpes redierunt. Transitus igitur francorum hic finis tunc fuit. Qui vero fesulis obsidebantur gothi cum fame premerebantur ac sepius postulata auxilia non veniret tandem partitione urbe Cipriano & iustino dedidit. Illi aut

frangi in
no. ab. h. m.

A. Cipriano
fesulas.

Quare bellisarius quoque eo copias undique
conducere coactus est tunc longus obsidionis labor in
urbe instituitur. Verum cum auxilia sepius promissa obsessis
non essent, ipsi tamen preter opinionem pertinaciter du-
cebant. Statuit bellisarius eos necessitate aliqua ad dedi-
tionem compellere cuius rei gratia hec machinatur. fons
est penus aque extra moenia auximii ab ea pre op-
pugnacione que ad Septentrionem spectat ita propinquis moeni-
bus ut intra iactum lapidis foras eum fontem Bellisa-
rius tollere constituit quoniam animaduverterat obsessos ex
eo tammodi fonte aqua haurire. Huius igitur rei conficien-
de causa sub prima statim luce armari exercitum iubet
atque ex composito ad moenia accedere. Gothi vero ob oppu-
gnationem oppidi parari existimantes per moenia opportu-
nis locis consisterunt. Bellisarius quoque viros huius arti-
ficiæ gnaros cum dolabris et malleis ad hoc ipsum paratis
multos clipeis protectos ad fontem effodiendum desti-
nandisque submitit. Qui postquam eo ventum est formam a for-
desuper contegebatur subeuntes securi iam a telis, que de
moenibus mittebatur demoliri fontem coepit. At non Gothi
postquam intellexerunt omnes conatus fieri ad fontem demoliedum
egressi oppido proelium acerrimum iniierunt. Pugnabatur sub

ipse inermis late diffusus. Bellisarius autem
 in medio castrorum stans. Bellisarius autem in
 lentibus. In hoc proelio multi ceciderunt. Bellisarius
 ex Bellisarii militibus. Nam gothi de superioribus locis facie
 tes p[ro]p[ri]e hostes confaciebant. Sed aderat bellisarius
 hortator p[ro]p[ri]e magna voce suos impellebat. nec p[ro]p[ri]e
 fere patebatur. Integros in Santorum & cadentium
 continuo submittebat. Id certamen ad meridiem usque
 puenit cum fere ab ortu solis coepit fuisse. tandem
 molire conatu summi milites gothos intra moenia refo
 gere compulerunt. moxq[ue] retro abeuntes eos quos ad de
 molendum fontem miserat reuocarunt. putantes op[er]e
 iam p[ro]p[ri]e p[er]fectum. at illi vix puam aliquam recepti
 culi p[ro]p[ri]e demoliti fuerant. Causa uero huius erat quod
 antistatus tanta ex diligentia edificatus erat fons. ut
 multo facilius de uno saxo q[uam] de muro eius demeret.
 Cuius igitur labore irito susceptum id certamen appa
 ruit. Bellisarius quod reliquum erat & succo herbar[um]
 maligno. & cadaveribus fumentorum & lapide quae asue
 runt uocant infundere eius fontis aquam curauit. Quo ad
 op[er]e penitus inutilem reddidit. gothi iam penuria
 aquae laborantes vires atq[ue] anxie puteis quibusdam
 exiguis corruptisq[ue] prementibus aqua sustentabatur.
 Postquam bellisarius uero proelio amplius lacesse obsessos
 nec molestias inferre uillas curauit. Si quiescendo asside
 re p[ro]p[ri]e finem expectabat. Oritur demum mentio est de ditione

postulant. et deinde in ciuitatem et asportatione rerum suarum
rursum in ciuitatem in profecturis. Que audiens Bellisa-
rius in ciuitatem perueniebat. Nam tot tamque egregios bello
habentes hostium vires qui Rauennam con-
uenienter ab utilitate publica existimabat excedendo
ad paruum tempus in longum terere periculosum arbitra-
tur. profectum cum franci dicerentur in auxilium gothorum ee
acutissimi maxime uero refragabatur milites qui ex Longa
obsidionis eruna predam ex oppido expectabant nec ulla
pactione se illa priuari patiebantur. Denique cum gothos pe-
nuria ac defectibus rerum Bellisarium aut importunitas
temporis urgeret composita res est magno Bellisarii labo-
re ut dimidia res pars militibus in predam daretur reliqua
gothi retineret. utque gothi qui erant auxilium in exercitu
bellisarii remaneret equo iure cum alijs militibus. per hunc
modum composita res sunt. et oppidum pactione traditum.
Auximio recepto Bellisarius. Aduersus vitigim et caue-
nam duce exercitum constituit contractis undique copijs
eo profectus statim primo aduentu. Maximium unum ex
prefectis suis cum parte copiarum ad obseruandas custodiendasque
padi ripas misit. ne quid ex hinc cauenam importari ua-
leret. Unum enim eius fluminis os non paul. Rauenna
mare influit unde et fossa quadam derivatus amnis Ra-
uennam deducitur. Volens si. an omnia hanc opportunita-
te auferre Bellisarius. Maximium cum parte copiarum citriori ri-
pe custodiende prefecit. Venit etiam ex Dalmatia et

35
Vitalis cum alijs copijs a Bellisario cum castris suis in
fluvium ripam obsedit. Accidit uero per id tempus effluuium, et
prius maudita nam cum magna nauigatione per flumen de pal-
lia uenerat frumentum ceterumque cumeatu per flumen
flumen ipsum usque adeo decreuit ut plerumque nauigia desisterent
ex quo factum est ut a multis Bellisario omnia
caperentur nec multo post eas captas flumen in sua ueneranda
nem rediit. hoc fortune iudicium primum fuit receptis Bellisario
ry fauentis non enim exstabat memoria ullo unquam tempore
antea contigisse. flumine igitur padi facultas importandi
rauenam per hunc modum sublata est. mari uero importari nihil
poterat cum ubique gothorum hostes mare possiderent. a terra
uero Bellisarius cum exercitu urgebat nec importari quicquam
potebatur. Quum Raueña in hunc modum obsideretur
francoz legati ad vitigim uenerunt offerentes francoz in
italiam transitum ac liberationem obsidionis copiarumque. Belli-
sarij certissima cladem si in societatem inuasionis gothi ven-
ire francoz maluit. hec magna uirbor instantia per legatos
francoz explicata mentes audientium extulit. Quingenta
nam armatorum milia transitura in italiam pollicebantur qui
Bellisarius si sapiat nunquam sit expectaturus ut si expecta-
ret scirent francoz cum omnibus suis consiliis mactatum iri pre-
dicabant. hec tam grandia promissa extollebant vitigim et gothos
per deiebat. Nam uenturos in italiam francoz ac uictos
res fore non dubitabat. Sed regni societatem suam uictis
modo credebat. Itaque non minus in praesentia sed et in futuro

...in proutem hostiu fuerat
...Bellisarius dux a sagax &
...confestim ubi uenisse legatos franco
...Suos et ipse legatos Rauēnam misit: qui
...gothis cum impatore romano offerent: ac
...francoy commemorado ab illoz societate de
...Gothi igitur & francoy & Bellisarij hinc inde
...legatis qd optimū fore & consultantē: Post longa
...rotationē impatoris concordia p̄tulerūt: p̄ hunc mo
...legati francoy irita legatione dimissi sunt. Et fre
...quentes post hac cum bellisario tractatus habiti: crebriq;
...hinc inde muntij oratoresq; comēbant. Demq; tractataz
...rerū hic exitus fuit: ut controuersie omēs ad arbitrium
...impatoris iustiani delegarentur. Huiusq; rei gratia
...oratores ad iustianum missi: & indutie quedam inter
...obessos et inter obsidentes acte. Interea hoc accidit: ut
...orrea publica que erant rauēnē cum omni frumēto re
...marentur: Que quidem res in maximas difficultates gothos
...adduxit cū et frumēto incendio consumpta ēent: & bellisarij
...importari non sineret illa ut dicebat rōne: quo magis ad
...equas conditiones gothi descenderā. Suspitionē uō non par
...uam afferebat vitigiū. Quidē prouenisse incendium igno
...rabatur. Alij fulmine icta conflagraisse putabat: alij de
...industria inuictū ignē a quibda malinolis. Alij opa bellisa
...rij factū suspicabant. Regna q; in suspitione huius incen
...dij uenerat: qm̄ iniuncta ac repugnās uolentis nuptijs ab

utique de facie in mirumque aduersum. Sed cum
erga unum se putabant. Hoc igitur tempore
vikingi & gales plurimum turbant. Et per
addunt. Sive in fulmine prouenisse inter
ac res aduersari putabant. Sive de industria. Et
quibus iam confiderent nesciebat. Defectus
breuiter impendebat. nullaq; superat importand.
Bellisarius post cremata orrea diligentius obsuauit
quid importaretur. p hoc tempus gothi qui a
plurimq; Bellisario se dedere uelle significarunt. Sunt
p alpes plurima castella que a gothis antiquitus ibi nullam
tis tenebatur. Alpes igitur italiam a gallia determinat
valles. montium insurgunt. difficillimosq; aditus habent.
uallibus intrat eos aditus custodiri. Qua de causa Theodo-
ricus gothorum rex & ualidam gothorum manu cum coniugibz
& uxoribus p eos saltus collocant. castellaq; & arces illis attri-
buit. Silygis ergo unus ex gothorum proceribus. qui in
alpibus castella quedam habet priuorumq; Bellisarii
milites ad ea loca missos sponte suscipit & alia castella i-
idem facere suadebat. Erat p id tempus uarias in a-
teriori gallia exercitumq; parat quo Lauena profici-
sceretur. Collegerat uo iam in exercitu ad quatuor milia
militum. horum magna pars alumni erant. qui postq; audie-
runt Silygum ad hostes defecisse. Castella uo & arces in
quibus ipi natos uxoresq; habent tentari ante oia eo-
ducere uarias compulerunt. igitur cum omnibus copijs

quidam imperatoris legatos profectus Selygam & milites
belluam & fideles suos cum audisset Joannes italiam
per Italiam & Galliam tunc p galliam faciebant sine ulla
pauca p. Alpes profecti castella quedam in ipso itinere
deserunt. In his frequentes uxores & filij eorum qui cum
viris habitabant capti sunt. Que postq intellexerunt pentes
eorumq. propinqui desertis vrage castris ad hostes
perueniunt quo suos recuperarent. p hunc modum vragias
omnibus suis destitutus cum paucis in galliam reuersus
operandi amplius copias aut succurrendi obsessis cogitationes
obicit. Ita vitigis et gothi qui rauenne erat deserti a suis
ac omni spe destituti obsidebantur maioresq. continuo diffi-
cultates subibant cum hac esset conditio rer. apud gothos
legati ab impatore uenerunt. Dominicus & Maximinus am-
bo ex senatu forebant uo iustinianum rursus ad ea que vi-
tigis et gothi de concordia postulauerunt. Summa decreti iusti-
niani hec erat. vitigis omnia transpadum loca detineat
citra padum uo ante dimittat. media uo pecuniar. rega-
lum ptem impatori tradat reliqua ptem retineat. gothi uo
omnes qui citra padum uolunt subiecti romano impio sint.
Locuti ergo prius cum Bellisario legati demde Rauennam
ingressi mandata exposuerunt. que letis ais ab vitigide ce-
terisq. gothorum preteritis audita & comprobata sunt. i
Bellisarius aut hec magno cum dolore audiebat. sermipe
indignas ac grauiter ferens. Et cum plenam hanc uictoria
de gothis possit sibi auferrebat. Itaq. redentis paulopost

legatis ac subscriptione eius postulantes saltem neque
quidem res pmagnas apud gothos saltem neque
ne delecta pacis simulatione derisiantur palam
runt. se nisi consentiat Bellisarius de pace ee facturos legati
uo ipi & qui ordines in exercitu ducebant Bellisarius factum
utalide indignabatur eumq; no parere iustitiam decretis inter
nefaria reponabant. Nataq; ex his suspitio e quasi Bellisari
ipe impium affectare & ac tota mente abalienatus a iustitiano
esset & haec suspitio plurimu eo tempore increbuit. qua opini
one induci clam ad eum gothi miserunt hortantes ut non alit
n sed sibi ipi occidentale impium comparat. Gothos n si id
faciat sponte ac uoluntarie parituros ee aiebant. Regnumq;
italor simul atq; gothor omni indelebili potentia habiturum
hec munitabatur clam a proceribus gothorum. Sensit vitigis
haec oblata suosq; & ipe mittens nuntios ad hec eade Bellisa
riu cohortatus est. Bellisarius aut ista considerans ac utilia
fore arbitratus si cum sapientia gubernetur. Joanne Vitaliani
& bessum & Aratum magnos in exercitu hoies. si nequaqua
beniuolos sibi diuersa in loca cum suis q; copys ablegauit
simulata causa. quasi tante simul copie difficiliter alerentur
alibi no tabuli & comestus maior facultas esset futura.
hec fingebatur causa. ceteru illi ablegabatur ne pntes q;g
turbarent. Ipe aut post hec omibus qui ordine ducebant
vnu uocatis cu de gothor difficultatibus disseruisset. Quid
dicetis inquit. Si non solum ea quibus impator noster con
tentus ee uidetur. Sed et multo maiora pnti bello adipisceret.

Itaque cum eundem laudant maiora fieri. Si possint. his
incurantibus. tunc parata re cessit. dimisit
ut nullus. sed quodam e suis. Ravenam nullo significavit
ea facere. que illi suadissent. etiam hortatus est. ad rem
periculis. gothi autem ut pote qui iam fame pre
statur. sine ulla mora legatos cum auctoritate publica
ad bellisarium miserunt. Hi cum in castra venissent. nihil
iniquum. tamen locuti sunt. Sed bellisarium secreto con
sultantes. se ea de causa venisse dixerunt. ut fidem pro
missionis. ac iuramentum ab eo suscipiant. Erant uo
promissionum quatuor. unum de legitima gubernatione
instituta. gothorum observandis. ac nemini succensendo
pro his que superius tempore facta essent. & alia huius
modi complura. Aliud ad ipse gothorum italique post her
rex erit. Hec si ille promittat. & iuret. sibi portas ape
rituros. esse gothos. eamque cum toto exercitu in urbem Ra
venam recepturos dixerunt. Bellisarius cetera iuravit
omnia quemadmodum legati postularunt. De regno aut
suscepit. cum Ravena fore. coram vitigode ceterisque
gothorum proceribus se prestatum. iuramentum dixit.
Legati uo nequaquam suspicantes. quia rex esse uelit. ius
iuramentum in hac parte ab eo capere distulerunt. quasi mox Ra
venam ingressus coram proceribus id fore prestatum.
At bellisarius longe alia mente agitabat. Justinianus
n. dudum cum bellisarium bello gerendo preloret. ma
gnis iuramentis eum obligauerat. ne regem ne ne impium

sele ac plane amplexu. Bellisarius cognovit. Sed quid
agere. Ille enim & principes in potestate sua ha-
berat. neque quidem libere forent. At n. qui transpa-
rent. ubi hoc senserunt. papie convenientes. ac
multum inter se conquesti de communi gentis calamitate. ac
de bellis fraude. Tandem vragia constituere sibi regem
voluerunt. Quod ille passus non e. maxime illa se rone
refutans. Cum fratris filius vitigidis eet. neq. pra. neq.
honestu. facere videretur. si illo vivente ipe regni assumeret.
ne illa ratione probabili sane & honesta se excusans. tunc
fuit. ut Ildouadus rex constitueretur. vir magnae in-
ter gothos auctoritatis magnaeq. potentie. & qui longo
tempore verone Dominatus esset. Is ergo tunc ex urbe
verona papiam evocatus purpuraq. indutus rex gothor.
appellatur. ac de salute gentis sue cogitare iubetur. Ildo-
uadus ergo p. hunc modum factus rex statim oratores
ad bellisarium ravenam misit. Qui commemorata illius pro-
missione dudum facta de regno italie gothorq. suscipiendo
defectum fidei palam arguerent ac ea fraude deceptos
fuisse ab eo gothos quereretur. proinde si etiam tunc
adimple. promissa. ac rex fieri vellet. Idq. facto viderit
Ildouadum offerre se Ravenam ee. veturu. ac purpure
ad pedes eius ee. positu. Sin. impatoris Severus ee. ma-
lit. q. ipe impare ne graviter ferat. Si Ildouadus &
gothi q. reliqui sint de rei gentis salute provide. nitant.
Hec summa oronis fuit. Bellisarius ad hoc palam vndit.

Se uiuente Iustiniano impatore non regnum ee suscepisse
 cum hac responsa legati ad Ildouadium perueniam redierunt
 Et Bellisarius parata classe cum vitigide et ceteris gothar
 proceribus cumq thesauris Bizantium nauigauit. Et cum
 anno postq bellu in italia gerere incepit

QUAM Bizantium peruenisset Bellisarius magna
 letitia a Iustiniano susceptus plurimq in honore
 habitus: omne que de se prius habita fuerat suspi
 tionem deleuit. Gothi etiam quos secum adduxerat huma
 ne benigneq recepti & cum admiratione quada conspecti.
 nec id quidem immerito illis contingere uidebatur. Erat
 n. vitigis gothorum rex qui imper urbem Roma tanta mul
 tudine obsederat & Amalasuenta eius uxor quondam Theo
 doria gothorum regis qui italiam possederat neptis. Pre
 terea Ildouandi tunc regis filio duo quos Rauennae penes vi
 tigin reptos non dimiserat Bellisarius. Sed una seru in
 grecia abduxerat. Erant & alij gothoru proceres quos intue
 bantur omes: Bellisarij uirtutem que tantas res confecerat
 admirabantur tollentes in celum laudibus. Et nup a fricam
 nuc italia ad Iustiniani imperium redegressus. Et in grecia
 quidem res huiusmodi erant. In italia uo post Bellisarij di
 scessum apud Ioanne & Bessam & vitalem Iustiniano inbe
 te gubernatio remansit. Venerat n. Constantinus ex dal
 matia qui et ipe nro gubernator additus e. confestimq

apparet. In omnibusque gubernatione pacis et bellicarum inter-
fectis. Ut n. omnes tam in militatis quam in omnes etatis
homines. Quod si quid erat in illo humanitas summa.
nam pauperes etiam ac opulentum se se implebatur. Accessus
ad eum faciles ac liberi cuiusque generi hominum. preterea
liberaliter admiranda militibus qui equos aut arcus aut
armis non ignauiter amississent continuo alia donabat. Ru-
thicus uero tanta habebat curam ut in duce exercitu nemi-
nem cui uiolari nemini damna inferre pateretur. Ne-
que quidem in arboribus pendentia milites sui attingere
uidebant. Hac ille seueritate discipline conseqnebatur
ut castra eius abundantiora essent quam ullum in urbe forum.
ita libera et secuta erat rex uenaliu importatio. Absti-
nentiam uero eius erga ciuitates. Socios & amicos nemo sa-
tis digne queat referre. Maxima illius beneficia in Cui-
tates nulle unquam uexationes audiebantur. Qui uero in guber-
natione successerunt neque humanitate neque uirtute neque
abstinentia pares fuere. Nam et ipsi rapinas predaque
sectabantur. & milites in omnem licetiam prolabi permisit.
Superbi quidem in Socios in hostes uero non satis feroces
itaque res breui tempore reuerti & in ruinam tendere
manifeste cepunt. ut demceps a nobis ostendetur. Hic do-
uandus gothorum rex ut supra diximus nouiter constitu-
tus post bellicarum discessum summa cum diligentia res exeq-
batur. gothos. n. omnes & italios qui cum gothis sentiebat
arma capere & ad prescriptam diem pacis uenire iussit.

pueris quidam et multis exortibus suis. Sed non valuerunt
 ac spem assidue in diebus metuentibus. Ad hoc bellicum ducem
 dixerunt gothorum pater avaritia et invidia. Quia
 exactores in pecuniarum fisco nomine a Justiniano imperatore
 licentiam missi populos vexare mirabili acerbitate. Quos
 ad indebitam pecuniarum solutionem compellebant. Quos
 quidem representantes omnium querunt. Sub Theodorico
 mo gothorum rege vel sub alio demum rege regnum
 administrassent. Et magistratum quoscunque per ea tempora
 quisquam italorum gessisset. Civitates quoque promissarum
 dudum gothis pecuniarum in disquisitionem vocantes. easque
 pecunias quasi fisco debitas representantes. Et singulis priva-
 tim hominibus. Et publice civitatibus tanta desperationem
 attulerunt ut gothos iterum fieri dominos rerum optaret. mul-
 tisque voluntarij ad fidem adu profisceretur. eiusque exercitu
 copiasque augeret. Erat quoque non dispar querella in exer-
 citu imperatoris. Quam avaritia exigeretur pecunie in-
 debite ab italibus eadem avaritia militibus pecunie de-
 bite non soluebatur. Una duntaxat cura erat ad exple-
 ndam cupiditatem Justiniani imperatoris pecunias regem nihil
 erogare. Itaque milites inter atque itali tantis finibus im-
 pulsi ruina imperij afflictabat. His resens in dies. Adoua-
 dus omnes requisitadu omnesque venetiarum urbes in potestate
 rececit. Et italorum gothorumque multitudinem exercitus eius
 completus est. Quamobrem haudmulto post educere in aciem ac
 fortunam pugne tentare non dubitavit. Proelium vero hoc

non periculum timuit. Sed etiam cum unus erat
de hostibus aliusque. Namque fidei. Intra
vires. Eodem die. Ut dux ipse cum suis evaderet.
Reliqui omnes interficeretur a gothis ut captum duceretur.
Eo iustitia magna & clara mirabile quantum gothorum
verum quatenus fratre sunt adversariorum vires.
ut non solum transpadum per galliam & venetias verum et infra
padum gothorum partem confirmaretur. nomenque Ildouandi ce-
lebre fieret. Et apud Iustinianum imperatorem aliasque nationes.
Multo post vragia maximum inter gothos hominem per-
petuus est suspitione micta quasi cum hostibus sentire. Hec
non protegebatur causa. Ceterum ob eam rem scitatum adversus
vragia quidam putant. Et contentiones quedam inter vrage
uxore ac regina incidissent. Ego autem Ildouandum magni ac
sapientem virum non adeo leue existimo fuisse ut contentio-
num mulierum pinotus esset ad vragia interficiendum. Verum illa
fuisse causam puto. Et Ildouando regi Suspecta erat vra-
gie potentia. Nam genus gothorum valde suspitosum fuisse co-
stat. Et suos erga reges non satis fideles. Mortem vrage per
multi gothorum improbarunt. palamque detestati sunt qua-
si rem sceleratam impiam. Itaque et ipse Ildouandus ab Nilla
uno ex custodibus sui corporis in convivio dum pranderet
occiditur. In eius locum Araricus rex creatur qui nec ipse
diu regnavit. Sed per malam neptemque gubernationem quinto post
electionem mense a gothis occiditur. Ita duobus regibus in-
tra biennium interfertis ad Totila magno gothorum consensu

regnum del. ^{Die} ^{interfecto} ^{flouian} ^{per} ^{illius} ^{con} ^{anguin} ^{tatem} ^{clam} ^{Rauennam} ^{misit} & cum Iustiniani durbus ⁱⁿ ^{pigit} ^{ad} ^{hostes} ^{transire} cum omnibus quibus preerat. ^{Caesar} ^{Tarvisio} ^{oppido} ^{Dicta} ^{ad} ^{rem} ^{conficienda} ^{dies} ^{emp} ^{id} ^{est} ^{cum} ^{nudum} ^{ueniss} & gothi poenitentia ducti. & flouian ^{morte} ^{letati} ^{fuisse} ^q ^{atq} ^{Arariam} ^{rege} ^{creassent} ^{horem} ^{nequa} ^q ^{tanti} ^{ut} ^{gothoru} ^{gentem} ^{defende} ^{aduersus} ^{tanta} ^{uices} ^{hostium} ^{uideret} ^{ad} ^{totila} ^{flouiani} ^{propinquu} ^{respicere} ^{atq} ^{regem} ^{optare} ^{illum} ^{reperit} ^{ac} ^{tandem} ^{Araxico} ^{de} ^{medic} ^{sublato} ^{totila} ^{regem} ^{fecit} Iustinianus aut cognitis his que in italia contigerat. Ducum suorum impietatem & scordiam increpabat qd in tantis discordijs hostium tamq. resolutionibus ipsi opportunitate rer. agendar. nacti nihil protinus effecissent quibus increpationibz p. moti duces Rauenn. simul omes conuenerunt. Ibi cum de inferendo bello consulti. retur placuit an. omnia ad Vona urbem exercitu. d. re. Cuius namq. urbis capiende. spes quida illis secreto. afferrebat. Erant uo. in duces undenam quor. p. cepu. habebatur. Constantinus & Alexander. In italia. nup. a Iust. inane missi ad pecunias colligendas. Profecti igitur in montibus copis ubi verone propinquauerunt. spem dudu sibi prebita expro. deruerunt. Erat n. Marcianus quida. vir domi. nobilis Castellu. hns non procul Vona. is quia p. trs. impatorias

Vona
Constantinus
Alexander

...ad
...archane
...exercitus: premititur Ar
...armenus cum manu delectoꝝ militu: qui
...portam an capiat ac cetero exercitu preloletur. Nihil
...in hoc loco deserit. Nam intempesta nocte in
...uenissent milites proditor apertis intra urbem
...illi portam ingressi: moenibus q̄ sup ea captis
...significauerunt. Et gothi sentientes hostes ee in ur
...p̄ diuersa porta aufugerunt. Duces uo captam a suis
...portam audientes: iter statim ingressi sunt. Sed anq̄ urbe
...uenira de preda inter se discrepantes qnq̄ milibus ab urbe
...passibus constiterunt. Inter hec dies elluxit. Arx e verone
...urbi supemines: ex qua intra urbe & extra longe prospect
...est. gothi igitur qui in arcem refugerat cernetes paucos
...intra urbe hostes: exercitu uo extra urbem existe: nedum
...moenibus appropinquare: subito ex arce impetu facto urbe
...puerunt. & porta que tenebat ab hostibus recepit: atq̄
...clauserunt. milites uo qui p nocte fuerat ingressi p̄tm
...oppressi sunt. p̄tm ad moenia confugietis desup repu
...gnabat. Venientes aut paulo post duces cum porta clausa
...repissent. q̄q̄ intus ee milites qui eos uocabat ac ne
...se deferret precabatur: tamen e uestigio abierunt. Mi
...litum uo p̄s e muro se dimittens euasit: quor e nro
...fuit Artanades armenius eor p̄fectus: ceteri ut capti
...uel interfecti sunt p̄ hunc modu auaritia & prauidati

pepe
for q
mum
ham

ex quo vulnere in mare interit. Ex quo in hoc finitimo
proelio cum firmis etiam in proelio &
adversus emensas pugnaretur neutra adhuc in parte victo-
ria inclinaret equites totale transmissio flumine terga iussu
abest. Tumultusque maior inde exortus cu-
m alio morens crederetur. Exercitus iustiniani primo turba-
tus in fugam vertit. Solutis in ordinibus cum ante retro
hostis cito dissipatur multiq; a gothis persequentibus
interfecti sunt multi etiam se se per devia quere peritantes
evase captivos aut multitudo ingens fuit. & quod nunq;
ante contigerat omnia militaria signa imperatoris exercitus
in eo proelio capta sunt ab hostibus & ad totam delata
Insignore hanc victoriam totale fecit. Et ipse cum dimidia
fore parte minoribus copiis sciens ac volens contra maiores
copias proelium inivit. quodq; militari industria victoria
nactus est. Nam q; victoriam humanissime exercuit nemini
captivorum molestus multis in gratia dimissis que qdem
humanitas famam eius plurimum adauxit. iustiniani duces
ex proelio fugientes placentiam primo inde in diversa loca abi-
erunt. & copias quantum fieri potuit repandis intenderunt.
non multo post hanc victoriam totilas maiores iam in die
conspicis exercitum in hetruria misit. present uo hinc exercitus
tres gothorum prestantissimos Beldam & Rodericum & vhariz.
Erat in hetruria iustinus unus ex ducebus q; proelio inter-
fuerat. Postq; id ter prius nunq; cessauerat copias reparare

43
oppe. itaque. q. cum ex omni consilio. sequent. amicitias
ab hostibus. supra. florentie. munita. obsidebant. Terebat. q.
iustini. rei. frumentarie. defectus. na. importari. ad. obesses.
nil. poterat. et. intus. quod. erat. frumentum. breui. de. annis.
tpe. videbatur. Rauenas. igitur. ad. ceteros. diuis. iustini.
iustinus. quo. in. paulo. res. essent. ostendit. Rogauit. ut. illi.
opem. ferent. Ob. eum. nutu. p. moti. Bessas. &. Caperianus. &
joanes. vitaliani. cum. suis. copijs. in. hibernia. uenerunt. p.
thi. uo. postq. intellexerunt. illos. appropinquare. soluta. in.
obsidione. retro. mouerunt. castra. profectiq. vnius. diei. in.
in. loco. qui. munita. dicitur. co. stiterunt. At. postq. exercitus.
amici. florentiam. uenit. placuit. duobus. ut. paucis. In.
presidio. florentie. relictis. ipi. cum. reliquis. omnibus. ad. ho.
stem. contederent. In. itinere. uo. dum. essent. statuerunt.
ut. duci. ipor. unus. celeriter. antecederet. ad. in. ad. edum. desti.
neduq. hostes. alij. uo. mature. sequeretur. Sorte. igitur. dur.
ta. joanni. contigit. antecedendi. munus. Ille. profectus. cu. suo.
agmine. ad. hostes. propauit. hostes. uo. terri. ad. uetu. repa.
cu. deserto. loco. in. quo. prius. habant. castra. in. proximu. monte.
ardum. q. de. ac. diffialem. transierunt. Neq. ob. id. cunctatus. joan.
nes. uli. ad. ea. loca. puenit. aciem. suor. aduersus. montem.
direxit. ac. magno. animo. sursum. versus. ad. uicem. p. uin.
cere. conabatur. resistebatur. fortissime. ab. hostibus. ac. de.
supiori. loco. facillime. repugnabat. Hic. du. annitur. joanes.
& inter. p. mos. pugnatore. uersatur. q. da. ex. amittibz. iuxta.
latus. eius. pilo. transfixus. occiditur. falsaq. statim. e. inde.

exercitusque deinde in fugam turpissima conuertit. nec modus
fuga dissipatum passimque abeuntes in diuersa
vires deseruerunt. Itaque dux quoque ipsi a nullis ho-
stibus fugam arripe coacti sunt. neque posthac con-
tineri in unum sed alius alibi prout se ex fuga recepat
remiserunt. Gothi autem ad obsidionem florentie ne-
qua reuersi sunt. magnitudine ueriti copiarum que quod
dissipate forent per oppida hebruxie cohererant. et hyems
supuenit. finisque fuit septimi anni huius belli. ex quo
genus a bellisario coeptum fuerat. eo quod serutus est anno
ut et primum educendi copias tempus fuit. Totilas ex arto
exercitu in agrum gallicum uenit. ibi Cesenam et Petram
oppidum quod hodie corrupto in vulgus nomine Esthinoz
appellatur obsedit. Cetera quoque eius regionis oppida praeuul-
ta uel vi uel peritione cepit. his per ea loca confectis in
hebruxia cum exercitu transiit. ibi duriora omnia cum rep-
perisset. statuit in his tempus haud quamquam tunc. Itaque thybe-
rim amnem quo hebruxia finitur transgressus per umbros
et Sabinos et marsos in campaniam profectus est. In his
locis conuictum urbem captam moenibus spoliavit. Nolebat enim
in urbe munitissima hostes si quando contingeret. sedem belli habere
Neapolim deinde obsedit multis primo uerbis humanissime
conatus ut neapolitani amicitiam eius quam inimicam mallet.

Sed cum in apuliam aduenerat. Tunc aduocato iustitiam
 nec tametsi in apuliam. Quod cum in apuliam
 libere in contione p[ro]fecit. Quod cum in apuliam
 suis non longe castris urbem obsedit non tametsi in apuliam
 Sed quiete agens morabatur. Interim uero p[er] eam
 sa Cumas & alias quasdam urbes p[er] ea loca recepit. Cum
 bis pecuniarum magnam vim adeptus est. Mulieres etiam
 ex nobilitate romana capi in his locis contigit. Quas cum
 totillas cum summa benignitate consueatas liberas et uictas
 ac penitibus maritisque cum honesto comitatu remisit. Cum
 p[er] eas regiones neque dux neque exercitus esset qui conatibus totis
 repugnaret. Item suarum copiarum continue mittendo apuliam
 & lucaniam & calabriam cum universis earum oppidis in po-
 testate redegit. Ex quo factum est ut iustinianum ducem mil-
 itibus nullo amplius ex his locis pecuniam solueretur. quod quod
 res magna hostibus incommoditate attulit. & quod cuncta euer-
 tit. Milites enim cum pecunie deessent nec stipendia eis solue-
 rentur neque parere duribus neque in expeditiones ire uolebant.
 Sed p[er] oppida inclusi res amicosque predabantur. rapinis & male-
 factis omnia foedabant. duces quoque ob eas difficultates intra moe-
 nia consistentes oppida tantummodo ab hostibus tutabantur. par-
 titimque inter se urbes. iohannes roma. Vessas Spoletum. Cypria-
 nus p[er]usiam. iustinus florentiam. Constantinus Rauennam
 gubernabat. inter hec neapolis durius obsideri coepit. totillas
 enim parata classe neque mari neque terra impetrari quicquam patie-
 batur. ex quo palam erat nisi quis esset ferret. ea demum urbe

in manus hostium. et postea ad eundem locum. et postea ad eundem locum.
ac pro tanto. ipse. et postea ad eundem locum. et postea ad eundem locum.
Maximianus. et postea ad eundem locum. et postea ad eundem locum.
Dedit aut sibi classem & exercitum ex thra-
cibus & armenis. preerat aut thracibus qda herodianus
Armenia vero Phasas. Hunni preterea non pauci in classe
adhibuit. Maximinus bizantio profectus in epyrum venit
periculum res italice ex propinquo cogitare inter spem ac me-
dium dubius tarditate ac desidia tempus amisit. Exat enim
Maximinus vir bonus et ad pacis negotia non inutilis
belli vero impitius omnia. & ob hoc timidus & circumstantor omnia
in singulis ac plurimum ambigens. Res vero tunc & consulta-
di & agendi celeritate flagitabat. Maximino igitur par-
ua de se spem afferente. Iustinianus Demetrium quendam
qui sub bellisario dudum in italia militauerat cum alia
classe in Siciliam misit iubens ut si opus foret in italia quo-
res adiunxerat. Is cum in Sicilia nauigasset. audita neapolitis
obsidione ac eorum qui obsidebantur difficultatibus statuit co-
festum auxilium ferre. Cum vero apta uia id efficere posse despa-
ret quoniam neque classis neque exercitus eius ad tanta rem sufficiens
erat hec excogitauit. Naves complurimas ex vniuersa Sici-
lia contraxit. fecitque his classem ad aspectum per magna impo-
sitque neapolim frumeto petere contendit. Ea res & spem ma-
gna obsessis. & formidine non parua gothis prebuit. Audi-
ebant enim multitudinem nauium ac magnam in eis exercitum ue-
nire opinabantur. Quasi primo statim cursu neapolim petisset.

cunctis periculis neapolim deinde obsessa indubie suabat
 hostes in cunctis neapolim deinde obsessa indubie suabat
 taissent. Sed ipse neapolim deinde obsessa indubie suabat
 non ausus Romam petijt quo militibus inde ascriptis naues
 impleret atq; ita neapolim magis robustus nauigaret. Simi-
 lites qui rome erant classem ascendere noluerunt. Vnde
 duplio proelio a gothis eos immodice formidabat. Itaq; hac
 deficiente spe cum his duxerat naues quas bizantie dux-
 rat aduersus hostes profecta demetrius compellitur. Tanta
 naues egregie ueloces in portu ipso neapolis assidue struere
 paratasq; tenebat curaq; susceperat diligenter de Demetrii
 classe. Cum igitur ex urbe rome neapolim nauigare De-
 metrius cognouisset & applicuisse iam propinquo littori pro-
 fecus repente totilas cum uelocibus naibus ex improviso
 demetrii classe inuasit adeoq; Subitus et inopinatus fuit im-
 petus ut conterriti nautae atq; milites in fugam conuerterentur.
 quos gothi uelocibus inseculi naibus post magna caede omnes
 demetrii naues cum ipsis oneribus ipsisq; uiris plenas cepe-
 runt. Nulli in euaserunt ex ea classe nisi qui in lembos statim
 ab initio proficientes latuerunt. Inter quos demetrius ipse dux
 classis fuit. Posthinc maximus cum maiori classe maioriq;
 exercitu ex epyro in Siciliam nauigauit. Cumq; applicuisset
 Siraculis eademq; ignauia qua prius cunctado ad differe-
 do tempus amisit neq; difficultatibus obsessor neq; prius
 uocatum mouebatur. Tandem ubi precepta & minis susti-
 neri supuenerunt nec de eas quidem nauigare aduersum

hostes sustinuit. sed classe de maribus regressa et phas-
sas addidit. ipse in Sicilia remansit. Quod cum iam pla-
ne hinc inde periret nauigare coepit. cum prope neapoli
transisset. oritur subito tempestas. classem arripuit. neque remis
neque arte ulla resisti potuit. quoniam ad ipsum litus ubi castra
erant hostium adigeretur. gothi vero ista cernentes conuulsi
in mare. facto nulla difficultate naues cepit. et si qui re-
sisterent interfecerunt. reliquos vero captiuos duxerunt. In
quibus quoque Demetrius fuit. Herodianus autem et phassas cum
et ipsi capti iam essent. casu quodam postea seruati sunt. Hinc
scire habuerunt eo anno iustiniani classes in italiam misse.
Totilas Demetrium in vinculis ad moenia neapolitane ur-
bis adduci iussit. tibi uocato Conone prefecto militibusque
et neapolitanis ciuibus totila uolente Demetrius uerba fe-
cit. suadetque ne amplius auxilia expectare ulla: binam
classem cum ipsis pugnatioribus esse amissam: nullamque super-
esse spem qua confidere debeant. Obsessi vero iam pridem
fame macerati. cum Demetrium captum et omnem spem
sublatam uideret in fletum ac lamentationem conuersi. quod
ageret aut quo se uerteret nesciebant. eratque ciuitas
tota mirabili tumultu et trepidatione plena. Totilas
autem cum hoc sensisset ad colloquium eos euocatos in ipsis
moenibus stantes sic allocutus est. Nullam contra vos
neapolitani uel iram uel indignationem habentes obsidere
urbem uestram presumimus. Sed ut uobis in manu scitis in-
go liberatis referre gratias uoleamus. eorum que hoc ipso

bello prope perierat. In idcirco hostibus prelosum. Soli in
italice. cumque. et repugnantes in partibus. hostium
noce. cu ultima parte civitatis ure. clade. et
ruore compulsi deuenistis. Itaque qd nunc. cum hosti
bus obsidione uos fatigari a nobis necessitas fuit. etiam
scimus. Quamobrem beneficia potius a nobis qd ultione
politam expectent. hostibus et qui uobiscum in urbe sunt
no acerbis ee uolumus. Deditibus. n. urbe ut militum
di nobiscum equo iure cum alijs militibus uel abeundi
cu omibz rebus suis quicquid uolet facultate dabimus.
hec & iure iurando sanare parati sumus. Laudauerunt
& neapolitani & milites totius s. monie. Quo tunc honesti
or dedito fore & triginta dierum indutias postularunt.
quibz uideretur an que auxilia superuenirent. Ad hoc
Totilas no triginta dierum mo sed ter triginta dierum spatium
se dare respondit. Qua liberalitate admirati obsessi cla
resq. dependentes nullam ee auxilij spem intra paucos dies
apertis portis totila & exercitum intra moenia receperunt.
Totilas igitur neapoli ingressus neminem malo affecit. &
nulli molestus fuit. Quin immo tanta humanitate usus
e. ut nequaquam conuenire barbaro homini uideretur. Cu
n. multi pp. media deficietibus uiribus egrotaret. ne su
bita affluentia cibi imodice sumpti periculum illis afferet.
suma cura diligentiaq. prouidit. ut no solu neapolitanis
cuius uerum etia militibus cibaria bis in die ad certum
pondus traderetur. diligentissime obseruato. nec unde plus

Totilas neapoli ingressus
recepit

[illegible]

bellum gessit. meridionaliter inuenit bellum. Cum ergo
 multis uicibus torbere opus esset. Nam uicere exercitum
 archa eufrate exierat. Terentius uero ueniens bellis
 rursus pecunias q̄ abunde largitus uoluntarius ad quatuor
 milia coegit. quibus classe impositis. una cum uitali pre
 fecto illyria q̄ nup̄ ex italia uenerat nauigauit. transitu
 q̄ demum tonio mari Saloniis applicuit. In hoc ipso tempore
 hydruntum calabriæ oppidum liberauit obsidione. quia
 in eo obsidebatur a gothis defecit. verum necciarum compul
 si ad certam diem pacti fuerat oppidum dedere nisi prius au
 xilium ferretur. Quod intelligens Bellisarius. Valentiniū
 eo nauigare iussit ac frumentum ceteraq̄ neccia inferre.
 susceptisq̄ militibus qui diutius obessi fuerat. nouos impone
 re omnia factu faciliora fuerunt. Nam gothi post indutias
 negligenter custodiebat. nec venturū ēē quēq̄ suspicabantur
 itaq̄ repente ac inopinato supueniente classe trepidare ac
 obsidione solue longiusq̄ abire coacti sunt. Valentiniū
 oppidum ingressus priores milites ex arce abduxit. nouosq̄
 imposuit. integerq̄ anni frumentum illis reliquit. ipe cum
 his quas abduxerat Salonas ad ceteram classem rediit.
 Post hec Bellisarius polam nauigauit. Ibi exercendis tyroni
 bus quos in tracia scripserat aliquanto comoratus. tandem
 cum tota classe Rauennam puenit. In eius aduentu deter
 rea omnia opinione sua peritaliam reppit. Hostes. n. ubiq̄
 preuale ac optima spe ēē uidebantur. immo nō ubiq̄ per ita
 liam fracti ac in desperatione adducti. Cuiusmodi quidem

et populi et milites qui in bellis Romanis
deceperunt ab imperatore perempti sunt. Tunc
Bellisarius cum paucis milibus in expeditione
periret. Tunc ad exiguum numerum redacti: aduen-
it duoque Bellisarii desperatione auxit. licet enim optimus
militum sine controversia precepimus haberetur: tamen con-
tinentia admodum copias adduxerat Tironum quatuordecim
perunias nonnullas que militibus daretur: itaque con-
tinentiam Ravennae causasque adveniens sui docetem cohortan-
te denique ad capestrum bellum: nec oppidani neque mili-
tes leto animo audierunt: neque littere aut spei bonae signifi-
catione reddiderunt. Denique Bellisarium ipsum et mita-
lia venisset confestim portum coepit: inter hec Totilas
thybur invasit ex discordiis oppidanorum & militum se-
ditione coherita per quam iratus ab alterutra parte urbem
suscepit. Imminet autem Tybur urbi romae: nec plus ab
ea distat quam sedes militibus passum: ea res magnas
romanis difficultates coepit afferre: ac per latum cursum
impedire. post hec Totilas cognito Bellisarii adventu in-
proventes cum exercitu transiit: & circa urbem Auximu-
m consedit. Bellisarius vero per hoc ipsum tempus in be-
nonienses miserat vitalem cum satis magna manu illy-
riorum: is cum oppidum quoddam per ea loca pervenisset &
benonia in urbe fuisset receptus ille nulla penitus
inimicitia suscepta vitalem deseruit. Tunc domine
domum abierunt. de Bellisarii adventu apud Iustinum

[illegible]

[illegible]

quod et ante te deprecare sepius vidi & obtestatus fu. Sed
iussu tuo non parvo metu rebus erat. Thrares n. et illi ceteros
milites ppa. et cor. ipsos. Thrares bellis n. et p. nec enim
quidē tenē sacra. n. dū. rō. f. f. Veterani aut
quos p. italia reppimus iudi iam ante quibusdā. p. p.
thos victores ita formidabant ut vix aspectum eor. ferre
possint. Stipendijs q. dū. fraudati: nec equos nec arma p.
amissa reparare potuerunt: nec in expeditione sine his
re cōsentuit: nec aliqui tante sunt copie: ut cū. hostiū. cōp.
congreddi sine manifesta p. ualeant: nam maxima tu. r.
ps qui in Italia tuo nō. militabāt. ob ea que memorauimus
incommoda sponte sua ad hostes transierunt: pecuniar. autē
redditus nullos ab Italia speres nobis prouenturos ēē. cum
sit itē. ab hostibus ex pte magna occupata: et ea q. restat
ps adeo attenuata bello atq. afflicta ut tributa p. solue
nullo mō. queat. Si igitur satis fuit Bellisariū. in Itali
ā. misisse optime a te prouisu est: sum. n. in Italia. Q.
si hostes superare uis alia sunt a te prouidenda: Nā. dux
belli absq. his que opportuna sunt proficē. nil ualet: copias
igitur potissimū. merz. q. militum huc mittas oportet. de
hū. ac ceteror. barbaror. multitudinē. mētē. Ju.
insup. a te necessario prouidēdū. est ut pecunie ad. h.
sine his in bello nihil opportune fieri pōt. Hanc a Bel
lisario scripta sunt. Ioannes igitur cum his. adatis ad
Iustinianū. profectus & quada. tpe. cōm. atus: nihil nisi
tarde atq. anxie. p. h. Inter hec. Totilas firmum &

Deinde ex adventu Totila in urbem
 a Gothis occupata. Proceres autem ex
 urbe Sydrinus Herodianus igitur quod heredes mun-
 tibus tunc tamen paucorum dierum inducias pactus cum
 nulla auxilium superemissum constituta die urbe &
 tradidit & ipse cum militibus suis ad totila transiit
 Sydrinus autem fortius se gessit de pactione non quicquam au-
 tem magis voluit licet minus valida urbe inclusus spe-
 rationes in gothos egregias fecit & aliquot preliis
 laudabiliter dimicavit ad extremum vero circumventus ab ho-
 stibus pugnas occiditur. Cuius autem assisiani eius viri pro
 sidio destituti paucis post diebus se se ac urbe Totila de-
 diderunt. Deinde pusiam exercitus a Totila ductus est.
 Preerat autem pusie Cyprianus cuius supra inter iustinianam
 duces mentionem fecimus. Cum cum Totilas neque in neque pro-
 missis flectere valeret vharo quodam ex armigeris suis
 cyprianum interfecit. Milites tamen post mortem Cypriani vha-
 rum plerumque urbe egregie defendebat. Itaque circa illam
 operari diutius totilas nolens. Soluta pusie obsidi-
 one in mare petere contendit. Cumque eo pervenisset opportu-
 nis locis romam circumsevit. Non tamen agricolis molestus
 non toto hoc bello Totilas Rusticos et agricolas offendi a
 suis militibus magis permisit. Romae in presidio erat des-
 sas unus & iustinianam duces et Constantinus qui dudum
 neapoli prefuerat. Constantinus autem bellis artifice

[illegible]

[illegible]

57
Romani ediderat: periculis ingrande resurgendo indigere
suggerit. ob quoniam liberalitate nomine eius prae magnum etiam
clarus factum. Ad hunc igitur committitur legatus pestilanti
ab eo suppliciter ut pro salute populi romani legatus ad Totilam
proficiscatur paucis diebus indutias petere. quibus diebus
nisi auxilium superueniat: deditione urbis Totile promittat. Pe-
lagius aut quando ita necesse erat populo paratam castram ad
Totilam in his mandatis accedit. Totilas vero hoc ipsum fore co-
rectura suspicatus & transfugis in difficultate obsessus
tremam cognorat: venientem ad se Pelagium honorifice suscepit.
Sed cum Pelagius mandata exponeret ipse preueniens longius
& acerba oratione contra Romanos inuictus est. Beneficia The-
odoricus gothorum in Romanos exprobat ac perfidiam romanorum
in gothos redarguens. Ad extremum conclusit nullam esse collo-
quii vel pacis viam nisi euersis moenibus se se ac sua
in arbitrium potestatemque gothorum romani praeferat eas passu-
ri leges quas sibi victor tradidisset. Hanc arbitratem contu-
meliamque oronis Pelagius audiens non ultra cum eo insistan-
dum ratus. Quandoque inquit tu Totilas uere legati audire
non sustinuit. Sed anticipans praedisti omnem colloquii viam
ad deum confugeremus qui solet superbas ac supra modum
elatas hominum mentes suo iudicio depingere. Hec factus est uestigio
in urbe reuersus est. Romani aut Pelagium re infecta redisse
certantes quid ageret aut quo se uerterent nesciebant: hinc enim fa-
mes intollerabiles eos premebant. Illinc uero Totile gothorum
crudelitas ante oculos habebat: superabat media mori: quod in.

paucissimas gothorum copias in Calabria
et pressas et ipsius Romani ad bellum
ut inter his Justinianus imperator
venisset prebuit non paucas sed maiores pro-
bat uere proximo transmittere. Cuius rei gratia Harsetem
cibitacum ad cruces miserat & ad ceteras nationes barba-
ras circa Istrum incolentes & iam in Thracia eorum quidam tran-
sire. Si cum durachum pervenissent copie ac de geredo bello
multaretur omnes uno ore ferendum opem romanis censuerunt.
Quomodo autem id fieri deberet varie fuerunt sententiae. Iohannes
autem suadebat cum omnibus copiis per Calabria & Apulia profici-
scendum esse atque ita Romam petendum. Simul enim cunctis per facile
victores esse posse. Quod si dividatur copia & alij terra & alij
mari proficiantur nulla praesentibus hostibus parum futura. Bellisa-
rius hanc ipsam sententiam laudatur se dicebat si populus Ro-
manus in tanta extremitate constitutus non foret. Nunc
autem maxime festinato opus esse. Hic vero per Calabria &
Apuliam iter per se ipsum longitudinem magnam & ab hostibus
occurrentibus moras inferri posse. Mari vero si ventus assit
quinta die in portum Romanum classem perventura ac ex propin-
quo certa spes Romano populo allatura. Audierat enim
praefectorum suorum adversam pugnam ac frumenti Siculi amassio-
nem cognoverat ex hoc desperatione ac difficultate Romanum
populum animo dependebat. Haec igitur sententia in Consilio ap-
probata. Bellisarius cum classe durachio profectus hircum
cum pervenit Gothi autem quidam obsidebant portum Bellisarii

admiranda celeritate per mare ad portum romanum
venit. Sed cum Bellisarius postea mari deferretur
ignovisset ad resistendum circa urbem romam totus
maxime in eo sollicitus ne thiberi ad obsessos importaretur
quod posset cuius rei gratia hoc providit locum eligens procul a
be roma videri milibus passuum ubi flumen thiberis maxime
in artum cogitur. Trabes longas ab una ripa ad alteram
in modum pontis constituit. in utraque deinde ripa turres ligneas
effecit. cathenam insuper ferream aut ipsum pontem collocavit
presidiaque duo ab utraque ripa ad cathene capita exedificavit.
Turres autem ac presidia militibus complevit quod pontem cu-
stodiret. Bellisarius inter hec ad portum romanum pervenerat
ibi quoque depositis copiis joannem & exercitum quem cum eo erat expecta-
bat. Romani vero Bellisarii cognito adventu meliori spe
difficultates omnes tolerabant. joannes transito freti gothos
nil tale suspicantes invasit. multaque cede in fugam versos
persecutus est ac primo impetu Drundisium cepit. convaluit de-
inde sibi Calabrię populus & ad Brundisiam fustiniani tra-
ductis multaque illis pollicentis Drundisio abiit. quibusque
subinde castris ad urbem Canusium pervenit. id quoque oppidum in po-
testate redegit. non longe a Canusio vias est Canus. in quo
memorable illud proelium inter Theodoricum & Romanos

Drundis
Canusium
Canus

dū illi prohibetur. At tūc iura. Necnon quā dū illi iura. Necnon
 magni nominis magni. Necnon quā dū illi iura. Necnon
 dū illi iura. Necnon quā dū illi iura. Necnon
 coactos hostibus adesse. Si tūc illi iura. Necnon
 erga illos impiter uelit. Sponte sua populos. Necnon
 homini comedato amplissime. Joanes omnia pollicetur. Necnon
 vtilissima vltus ē. Totilas nō cum appropinquata. Joanes de
 locū suū equitatu capuā misit. iubens ut intra moenia con
 stant demonstrationēq. sui q. minima faciat. Sed cum preteri
 rit exercitus hostiū. tunc a tergo ipi. Subsequantur cetera uero
 sibi cure fore mgt. hec res adeo contēruit. Joanne ueritū ne
 ab hostibus arriueniatur. ut omīssa ad Bellisariū profectio
 in beutios & lucanos iter conuerterit. Erat in beutios Richimū
 dus qdam gothus a Totila cū exercitu missus. quo ea proim
 tra in fidem cōmiret. ac archa. Salla & carvadam aditu cu
 studire. hūc improviso agcessus. Joanes pmo impetu profligauit
 resq. magna pte copiar. reliquos vna cu dūc in deditione ac
 cepit. Ex hoc iam lucam & bratū omnes a gothis defunctis impa
 torias secuti sunt ptes. Et Joanes qdam in his erat. Bellisarius
 aut assidue exortans. incredibili dolore conficiebatur. Dam
 nabatq. Joannis ignavia. q. nō aduersus equitatu q. capue fue
 rat cofluxisse. prestim cum ipse uel optimū humor. equitatum
 haberet qui facile punire poterat. & profligatis hostibus iter
 suū continuare. neq. quod turpissimū fuit. inchi conuertere
 hec & huiusmodi. Bellisarius. adhabat. Cetera. querele manes
 erant. Joanes n. in apulia. Statim. resitis. q. labat. cogitationēq.

Bellisarius autem ad hanc urbem obsidendam adspiciens
 sinistram ad ripam moenia exstruxerat. Et cum daretur
 na per terram quodammodo transiret, ut in eam
 hostes ualeret fluuio & ingenio sibi spem afferere
 ad urbem euadendi. hac igitur cogitatione insurgens
 ceteras parauit & eo genere nauigiorum quae dromadas
 appellant. haec sunt naues moenia undequaque lignea
 huiusmodi oppugnans. locis perforata ad sagittas ac
 cetera tela in hostes emittenda. Aduersus autem
 pontem ac cetera impedimenta in fluuio
 ne posita haec excogitauit. Ratas duas ferreis
 repagulis ac tignis inter se firmissime colligatas
 in fluuio constituit. super his turrim ligneam
 edificari fecit maioris altitudinis quam
 essent hostium turres ad tutelam pontis
 constructe. his ita paratis frumentum & alia
 necessaria ad uictum quae Romae deferre
 solentur dromadibus imposuit ac fortissimos
 pugnantissimosque milites conscendere
 in eas iussit. Ceteram uero multitudinem
 iuxta ripam hyberis mactare ac trahere
 rates cum turri mandauit. per hunc
 modum structa parataque classe ad
 hostes contedit. ipse quidem una
 dromadum ingressus princeps ducebat
 ceteros. Sequantur ibat una & pedestris
 exercitus iuxta ripam illam
 qua portus est miserat & Romanus
 Bellisarius ad Bessas ut ex
 ruptione praetemptus facta hostes
 quam maxime destineret. Sed
 Bessas neque hoc neque aliud
 quam opportunum tota illa
 obsidione fecit. Classis igitur a
 Bellisario per eum modum
 structa contra cursum
 fluminis contendebat. quibus
 diebus uallibusque obuia
 egressi sunt.

Sed postquam ad eam urbem accesserunt, non longe a porta
essent, ubi nonnulli milites de castris ad caput
pontis venerunt, qui eos per pontem in urbem intro
ducere volebant. Sublatam cathenam ad pontem fuerunt
et cum maxima cura eam conatibus gothis pontem defendere
voluerunt. Non militibus pontem pueri gothi, non ex castellis
haurientes ad capita pontis per pontem ipsum discurrentes for
tissime dimicabant. Milites autem navibus ad pontem ipsum
aduersus gothos stabant, nec in ponte consistere patiebantur.
Inter haec Bellisarius rates in quibus turris erat, quae proxi
me ad turrim hostium adiuuere iussit. Cumque adhesisset
nasa sulfure ac pice plena, quae ad hoc ipsum in summa
turris parata suspensa ferebatur incendi, et in hostium tur
rim de superiori loco dimitti precepit. Id cum factum esset
incidens in turrim hostium ignis confestim illam cum omnibus
his qui in ipsa erant cremavit. Fuerunt autem non pauciores
ducentis qui in eo incendio perierunt, et cum his praefectus eius pre
sidii omnium gothorum pugnacissimus. Inde iam maiore ala
critate milites in caeteros gothorum ruentes terga dare eos compu
lerunt, pontemque cepunt quem confestim inasuri erant, et cum
tota classe romam profecturi, neque in impedimenta super
erat ulla quominus pervenire ad urbem, et frumentum cete
raque necessaria inferre possent cum summa Bellisarii gloria qui
classe illiusmodi excogitavit. Sed fortuna ut videtur aliud
constituerat. Impedimentum non ab hostibus, sed suis exortum
mirabili casu omnia praeteritis praestitit. Urbe tenebatur gothi

que dicitur quodammodo in hoc loco. Pactus autem
 in delectatione suorum propter bellum suum in classe sua secessit
 uxorem / & res suas in portu urbe reliquit presentem
 oppido Isaacem virum strenuum & fidelem cum satis gradu mi-
 litum presidio iubens & obtestans ne quorumque manu ex
 oppido discederet. sed ibi consistens oppidum tueretur. Cum
 igitur turrim hostium bellisarius incendisset ut diem
 uolante festum nuntij ad portuensem urbem atque ut sit
 victoria magna etiam gradus extollunt. Quibus nuntij
 Isaac exultans letitia ac se se animo attollens qua-
 si uesannus. quidam preceptorum bellisarii oblitus milites
 cape arma iubet ardoreque & impetu delatus ad in-
 uadendum stationem hostium inuaditque subito gothos
 atque primo impetu pellit. Sed hostes paulo post se rolli-
 gentes cohortantesque aduersus Isaacem redierunt. restans
 magna pars militum quod cum illo erat ipsum discussa eius
 uesania crepuit. his ita gestis equites quidam celeriter
 bellisario detulerunt Isaacem captum esse ab hostibus. quod
 eodem nuntio percussus bellisarius nihil ultra proutatus
 est. nec ubi nec quomodo. sed ita accepit quasi hostes por-
 tum cepissent. uxoremque ac cetera eius omnia habere
 in manibus. Itaque tanto statim dolore affectus est ut lo-
 qui non ualens retroque conuersus classem ac milites
 cursum reducit certissimo proposito ut oppidum recupera-
 di rebus adhuc reuerentibus nec ab hoste stabilitis. uel
 in proelio moriendi. per hunc suum victoriam iam

[illegible]

56
quos in porta intrauit. et cum eis nonnulli milites ad consulium
cesserunt. tunc per noctem in moenibus de melle et cum de
scenderet totiusque advenire. inde cum melle tollit. et
Totilas cum horum eos ac multos collectos. quidam e suis
cum illis misit qui inspicere locum. et an fieri posset con
siderarent. Illi milites ad moenia eos ducentes per eundem
funem illis spectantibus conscenderunt. Ita re diligenter in
specta cum fidem his adhibuisset constituta ad faciendum noc
te. Totilas de prima vigilia armari exorati et ad se conve
nire iubet. id cum factum esset quosdam ex suis qui per funem
conscenderet premisit. ipse cum exorati secutus non procul a
porta constitit. Missi a Totila ut compositum erat ab Issauro
recepti. Moenibus mox inde intra urbem ad portam descen
dentes securibus fracti portas aperuerunt. Totilas igitur per hunc
modum Romam ingressus exercitum ad portam continuit. neque
suorum quemquam discurrere per urbem passus est. Sed retinens
apud se diem expectabat. Clamor subitus ab ea parte exor
tus hostes esse intra moenia significavit. Inde mira trepida
tio et fuga fuit. abibant enim fugientium agmina per eas por
tas que diversissime erant ab ingressu hostium. multi et
ex nobilitate et plebe ad ecclesias confugerunt. Cum dies
tandem eluxit per totam urbem discurrerunt hostes. et quoscum
que nacti sunt omnes sine ullo delectu interfecerunt. Toti
las vero ipse a laterane ubi per noctem constitit movens
ad beati Petri ecclesiam profectus est. quasi votum exolu
turnum. iter faciebat per urbem stuporem mirum ferocissimorum

Pellagius de quo sup̄ diximus presertim eius for-
 midat. Iohanni religionis habitu indutus euangelia chri-
 sti tenens in manibus ac genua submittens. Parte inquit
 supplicibus tuis. Totilas aut̄ sup̄bo nimium aspectu
 quasi dedignans: nūc inquit Pellagi mihi supplicatum
 est. Ad hoc Pellagius nūc inquit qm̄ deus te mihi do-
 minū eē uoluit. Miserere igitur dñe seruoꝝ tuoꝝ. Ex
 hoc Totilas quasi lenta ira precepit ut nemo posthac fe-
 riretur: sed finis eēt licentie gladioꝝ & cedibus. Prece-
 pit etiam ut nulla ingenua foemina seu mulier seu uir-
 go: seu nupta seu uidua foret: uiolaretur: idq; seuerē cū
 omni diligentia custodiuit. Bona dūtaxat romanorū
 Cuium in predam militibus concessit: corpora libera esse
 iussit. Volens aut̄ gothorū mentes uictoria elatas depri-
 mere: in contione postdic uocatos in hunc modū alloqui-
 tus ē. An quisq; uesterū cōsulitones tantas mutationes
 intuens quātē p̄ hos annos contigerūt: nō formidet rex
 humanarū fragilitatē: & unde mutationes istę proueni-
 ant non facile deprehendat. Omitto romā dominatri-
 cem: quōdam orbis terrarū in uestras manus nūc deue-
 nisse. Hec n̄ antiquiora sunt ruina q̄ huius urbis non
 nūc p̄mum incepit. Ego vram cōmemorare malo. Quid
 potentius an̄ hoc bellum. Gothorū gens per Italiam.

56

Dicitur tamen bellum non bellum hoc fuisse pugnam in
campo sed pugnam in quibusdam locis confectam. Ita autem
structa. Italiamque inter se in Italia. etiam ad dardania
& dalmatiam possidebat. Hanc tantam potentiam quis unquam
putasset ab septem milibus grecorum (nec non plures advenientes
in italiam venerunt) fuisse subversam. Quid autem temeritate
omnia grecis ac plane dominantibus quisque ne putasset. quod
admodum paucos & inopes adversus viginti milia grecorum
italiam recuperasse. cum ab initio vix quatuor equum milia
conficeretis ac preter papiam & veronam & Tarvisium ni-
hil per italiam teneretis. Romam nunc tandem caput verum
cepisset. Quam vitis ducentorum militum exercitu et an-
nua obsidione subigere nequit. Maxima sunt hec romi-
liones ac digna admiratione non parva. Atque mutationum
istarum ratio si attendere velimus manifestissime sunt. Quia
dum non gothi equitatem ac iustitiam inter se colere noluerunt
res eorum ac potentia floruit. Cum non plus huiusmodi cupiditas
transversos egerit. Tunc seditiones domesticas et intestinas
& proditores clandestine inter se ipsos cohortes ruinam
pepererunt. Rursus vero cum in iustitiam duces hec ipse
labes transierunt nos iam emendati facile eos superastis.
Hec igitur considerantes in hac victoria vestra minime super-
bire debetis. Sed deum vereri ac mutabilitatem fortune &
pauescere. illudque intelligere impia ac potentias omnes perfa-
cile amitti nisi per iustitiam & providentiam & industriam conser-
ventur. Maxima igitur ad omnes militum labores

item re hunc fatore. Namque animum diffidit hunc re hunc
vere quoniam in antiqua da grauis possidentis epopos et in
fert q propria virtus aduerso extem. quesi ta sine propria vir
tute. nemo pot. hunc. cum a tota dicta essent sunt gotha
ente Sapientiam regis sui laudauerunt. Posthuc Romani ad
se uocatis illor. ingratitudine erroresq. redarguit. Et cum
prouis fuissent in manibus Odoari opa Theodorici & gothor.
ab illius tyrāide tanta suscepissent beneficia: quanta vix
scuissent optare. pp. quam diuites ac beati multos annos vi
xissent. Demum uo nulla iniuria nullaq. contumelia accep
ta cōtra fidem ac fusiuradum ad grecos defecissent. homines
leuissimos & sine ulla uirtute qui statim obsessi ab vitigride
nunq. prodire in athen ausi fuerint. sed intra moenia
inclusi ac fame macerati omne dederis tolerauerunt. Qui
postq. non armis sed proditiombus & fallacijs facti sunt
domini ciuitatum publicanis exactoribzq. & delatoribus
omnia referferunt. Qui ciuitates populosq. italie mirabili aar
bitate ad solutionē eorū tributoz. compulerunt que iam
multis annis a Theodorico ceterisq. regibus fuerat eis con
donata atq. remissa. Qui rōnes administratores sub eisdem
regibus a pplis priuatisq. hoibus reposerunt ut impatoris
sui inexplebilis auaritia impleceretur. Dicite inqt. romani
Si quid unq. mali a gothor. regibus passi fueritis. Dicite
rursus si quid boni a greculis istis accepistis unq. q. nobis
amitis plura mala q. hostibus intulerūt genus uitiosū ac
maleficiū & i nulla re magis q. in mētiendo efficax. Atqui

goti in Italia nati omnia voluerunt innotescere vobis
 autem de rebus istis plura innotescere debetis et
 notis usque modo ad ea quae summe debetis et nota
 optantes et quietem fastidientes quae sunt in epistola et
 affluentia nimia calatrosi fiunt. Vos igitur hoc contra
 fidem rectam contraque utilitatem vestram patrati poenas non
 tulistis hactenus et luctis his diebus Romanos sine ullo
 la spe bona dimisit per eodem dies acta Rusticiane nobis
 mulieris causa est. Accusabant illam gothi quod statuas
 odorici regis confringi delerique fecisset ob vindictam Boetii
 mariti sui ac Symachi patris. Quos Theodoricus occidi fe-
 cerat. Quod obijciatur mulieri de statu delens. verum
 fuisse putabatur. Si excusabat eam iustus dolor quod magnos
 illos viros iniuste necatos fuisse constabat. Quia ratione
 Totilas mulierem absoluit et ab impetu gothorum tuta suavit
 Post hoc legatos mitti ad Iustinianum decrevit. Fuerunt autem
 Legati Pellagius de quo supra diximus et Theodorus qui
 dam Romanus orator. Hos Totilas gravissimis iuramentis
 obligavit quod mandata sua fidei exequeretur et quod in
 Italiam quam celeriter ad se redibunt. Summa Mandatorum
 haec fuit. Si victor ipsum et gothos in amicis habere velit se
 urbem Roma servaturum et in cunctis expeditionibus prima
 ac fidei auxilia praestaturum. Si autem bellum cum gothis
 habere malit Roma ad solum esse diruitur quoniam neque tueri
 illam in bello si occupatus esset velit neque hostibus eam relinque
 Scripsit et ad Iustinianum epistolam huiusmodi. Quae facta

Epistola
 Iustiniani

Tunc deinde aduersus totum imperium romanum inuadit. Et cum
 ad portum iugurinum accessisset, bellisarius ad eum accessit. Et
 ab eodem accepit epistolam a rege gothorum. In qua ait rex
 Totilas. Quia concordia & pax tranquillitate illorum
 regum & maxima comoda utrisque peperit. Si igitur et tu
 iustitiam mentis et pacem merito te uocabo. Meque & gothos
 in uestis tuis expeditionibus auxiliares habes. Sin alterius
 iudicium es, a legatis intelliges que sequuntur. Legati igitur
 cum his mandatis in greciam nauigauerunt. Totilas autem ex
 spectans illorum reditum romae consistebat. Bellisarius apud
 portum febri ac dolore animi confectus quiescebat. Ican-
 nes inter hec in lucanis & bruciis multa inuicem perrexit.
 Quare Totilas quod mittere in lucanos ab bellum resumere
 coactus est. Hec multo post certior fit de iustiniani respon-
 so. Nam cum legati ad eum profecti epistolam prima respo-
 didissent, moxque mandata exposuissent, & addidisset ipsi
 preces ac supplicia pro conseruatione urbis romae in tanto
 discrimine constitute, nihil aliud ab impatore responsum est,
 nisi bellisarium esse in italia in armis potestate atque arbitrio
 res italice commisisse. Id postquam Totilas intellexit, negari sibi
 cernens quod postulauerat, iohannis et factum indignatus qui
 se quiescentem ac nuntios pro concordia missos expectantem
 bello lacessisse, de euertenda urbe roma consilium sumpsit.
 Itaque insurgens mirabili crudelitate moenia romae pluribus
 locis ad solum euertit. Fuit autem illa que euersa est fore
 tertia pars totius ambitus mueret. Capitulum deum incendit.

Circa portum colloravit: in loco q dicitur Alcione ne
bellisari milites qm moliri p eius abntiam ualeret
ipe cum reliquis copis aduersus Joanne in calabriam pro
fectus e. Joannes no simulat uenire Totilam aduersus
se cognouit turpiter fugiens & omnia derelinquens no prius
constitit q hydruntino se recepit: quod e ultimu Calabrie
oppidum: itaq ubi ad eas ptes Totilas puenit: pro mo
mento lucanos & bentios & calabros omes preter hy
druntinos recipiuit: p hoc tempus Spoletum a gothis de
fecit: Custodiebatur tunc solummodo arx na moenia Spolet
Totilas euertit: Arx uo facta erat ex anfiteatro: qd
antiquus ea urbe edificatum fuerat. Auctor uo de fe
ctionis fuit martinianus adam brantius qm inter

EGRESSVS Roma Totilas ptem exercitus con
tra portum colloravit: in loco q dicitur Alcione ne
bellisari milites qm moliri p eius abntiam ualeret
ipe cum reliquis copis aduersus Joanne in calabriam pro
fectus e. Joannes no simulat uenire Totilam aduersus
se cognouit turpiter fugiens & omnia derelinquens no prius
constitit q hydruntino se recepit: quod e ultimu Calabrie
oppidum: itaq ubi ad eas ptes Totilas puenit: pro mo
mento lucanos & bentios & calabros omes preter hy
druntinos recipiuit: p hoc tempus Spoletum a gothis de
fecit: Custodiebatur tunc solummodo arx na moenia Spolet
Totilas euertit: Arx uo facta erat ex anfiteatro: qd
antiquus ea urbe edificatum fuerat. Auctor uo de fe
ctionis fuit martinianus adam brantius qm inter

In illa nocte cum ianua esset clausa, bellisarius cum suis
 praefatus se ostendit, et cum illis ingressus. Eodem
 tempore inter eos exstitit terra motus, desertum ac
 solitum fuisse. Et posuerunt eam in ore calabri & alij
 populi belloridone pulsi. Nec prius eius urbis magnitudi-
 nem, & plenam illius quandam iuxta portum mari utrinque
 occupantes facilius eius aditum a terra munierut.
 totas redactis in potestatem cunctis lucanie & calabrie op-
 pides praeter hydruntum. Cum inde abire statuisset, presidio
 militum apud athenisiam urbem relicto, ipse cum reliquo
 exercitu Rauennam petere contendit. Inter haec bellisarius lo-
 ga febre liberatus, audax coeptum ac ut multi putasset temer-
 rimum moliri aggressus est. Quod tamen postea magnanimi &
 laudabile appiuit. Constituit enim Roma urbem tunc desola-
 tam occupare, & improviso ac munire. Hoc igitur in se relictis
 consiliis, relictis apud portum paucis militibus in presidio
 eius oppidi, ipse cum coeteris omnibus quas habebat copiis pro-
 festus nemine vel suorum vel hostium id suspicante Roma
 occupauit, & incredibili celeritate munire illam perrexit.
 Quia non subuersa erant moenia tumultuario ope muri aliqd
 refecit, fossas profundas ante muros egit, aggere pacatis
 arborum ramis, ab stipite sub terram fixis, & inter se se con-
 nexis communiuit. Turres ligneas & propugnacula ad tu-
 tellam refecti muri imposuit. haec summa militum voluntate
 & opera xxvi diebus bellisarius praefecit. Nauesque a portu
 frequentes adcrant, frumentum ac cetera ad victum necessaria

importantes: Romanis autem quae multitudine per fontem
oppidum constiterant: audita restitutione nobis: incredibili
desiderio inquam remigebant: oportum autem sibi frumenti
copia haberetur: cuius defectu alibi perimebatur. At enim
Totilas postquam iste sensit relictis ceteris curis romam perire
festinavit: Nudum portas urbi imponere Bellisarius uiam
erat: cum hostes superuenerunt: Neque enim fabrorum facultas ade-
rat: a quibus refici potuissent: Gothi prima die non lo-
ge ab urbe contra portam Salaria castra fecerunt: Post
die uero sub ortu solis maximo tumultu atque clamore ad
expugnationem urbis accesserunt: Bellisarius pugnacissimum quicumque
militem delectum ad portam reliquos per moenia et propugnacula
collocavit ac subeuntem desuper desuper ferire hostem iussit
pugnatum est ueremeter ab utrisque: nam gothi ea spe uenie-
rant ut primo statim clamore urbem confiderent se esse capti-
vos qui cum uiderent contra atque ipsi rati fuerant resisti
furore et ira micanti ferebantur temereque subeuntes de
superiori loco pauci cadebant. Maximo sonitu et incredibili
pernata illa die utrinque artatum est pugnae mane in-
cepta ad noctem duravit: Postquam uero tenebre factae sunt go-
thi in sua castra redierunt: Bellisarius autem milites partim in
moenibus et propugnaculis ut erant constituerunt: partim sta-
tiones ad portas egerunt: Ne uero hostes per noctem impro-
uise adirent tribulos ante portas frequentes iecerunt: Altera
que secuta est die gothi eodem ordine ad urbem accesserunt
Bellisarius autem et sic eodem modo resistebat. Sed cum in

portum scilicet accessit. pedes viros. Signum autem re
perit. Ex equo autem. Signum autem ostendit. Signum hostes
interunt. ac longe a porta. multas submoverunt
longius appugnationem impositus e. Postea multis diebus in
tamen. cum interim vulneribus curandis. & arnis repa
ratis intendissent. Rursus ad urbem oppugnanda. gothi su
perant. Bellisarius vero milites suos iam magis fidentes i
porta eduat. & nihilominus turribus & propugnaculis alia
multitudine imposit. Committitur autem porta proelium atrox
& uehemens. in quo cum Signifer Totile lancea transfixus
equo cecidisset. signumque prostratum esset. summo studio. Con
cursum e ab utroque. a gothis quidem ut Signum seruaet
nec tanta ignominia suscipiant. a Bellisario vero militibus
quo signum capti gloriam nasceretur. Tandem huius pu
gne exitus fuit. ut gothi quidem Signum reciperent. Bellisa
rii vero milites corpus signiferi obtinerent. preter sinistra
manu. in qua quia anulus erat aureus magni tunc gothi ea
absiderunt. ne hostes eo potirentur. his actis. Totilas quia
se frustra conari uidebat. proelium diremit. ac postmodum
abiens tybur recessit. eam quippe tenebat urbem. ut su
pradiximus maiorem in modum munita arce. his quasi
castris aduersus romanos utebatur. Romani uero ne subi
tis incursionibus. ab ea parte infestarentur. cunctos amens
pontes euerterunt. Anio fluvius in hermas oritur. deur
rensque & motibus planitie. ferat inter Tiburtinam &

Romanam urbem habet ad septentriones & orientem postea
ditate. Namque inferius latiusque vires super propalantibus
uis existebat. Ad septentrionem etiam metana & reburtina. His
igitur tunc pontibus rectis fieri derivationes adversus ur-
bem romam ab ea parte non poterant. Bellisarius post gothorum
discessum portas urbis earumque ferramenta quete iam fabricari
fecit. Clavesque urbis romae quasi iter a se parte ad lu-
stianum in grece misit. Finisq. fuit duodecimi anni huius
belli. Proximo dehinc ante ut finis uer incepit. Totilas
tybure profectus pusiam duxit. ea urbs iam pdem obside-
batur ab alia gothorum manu. Cumq. deficeret in frumentum
& cetera necessaria ad victum totilas eo profectus e quo
obsidione magis urgeret. ac omnem spem obsessis auferret.
Dum circa pusiam urbem Totilas comoratur. iohannes non
audisset Totilam in obsidione occupatum esse. Senatores vero
ac principes urbis Rome quos secum Totilas eduxerat. p cam-
panie oppida sub militum custodia reliquit. famam sui neis
excedere cogitavit p illorem libationem. Mouens igitur ex
calabria cum delecto equitatu neque die neque noctu inter-
misso itinere in campaniam venit. Totilas quoque p id tempus
her eadem suspiratus. ualidam gothorum manu in campaniam
destinauerat. hi cum minturnas peruenisset ibi subsisterunt. pre-
terea suorum p aliquam premiserunt qui oppida specularerent. forte
quoque fortuna accidit. ut gothi eques pmissi in iohannem eiusque eq-
tatu inderet. statimque proelium inter eos commissum e. In quo
preuales iohannes multis eorum occisis plurimis vulneratis eos

Finis
belli
P. 60

in fugam missi. Quibusdam tamen qui in urbe remanserunt
fugam aufugerunt. Abdundi quos uenit per
magnum tunc sceleris. Quibusdam tamen sine moenibus
erant. Iam plebs in gathorum castris erat. Itaque ex sim
iles oppidis Romanos capies omnes qui ibi reperi sunt de
manibus gathorum libavit atque abduxit. Preter clementem &
heretianum quorum alter abire noluit impatore formidas. Al
ter defectum equorum cauatus in ambiguo remansit. non nul
li senatores tamen in campania reperi sunt. Simuliter sena
torum plurimum. Viri uero nocte illa qua Totilas urbem cepit
plerique militum agmine secuti in portuensem urbem refugerunt. To
tilas uero cum heretico a Joanne facta sunt cognouisset. ualde
comotus est. poenasque a Joanne sumere constituit. Itaque pro
copiam in obsidione perusie relictam ipse cum reliquo exer
citu magnis itineribus per picentes & marsos & pelignos
in apuliam propauit. transuersisque itineribus profectus no
prius desinit quam in calabria reperi Joannem repente inuasit.
& cum toto exercitu prefligauit. castra et cepit. non tamen
magna cedes facta est a gathis. nam erat nox cum ingressi
sunt castra. Quare facilliter latitando milites in primos
motus euaserunt. Joannes & armulfus erulorum ductor qui
una cum Joanne militabat hydruntum ex fuga se receperunt. mi
litesque postmodum diuersis itineribus ad eos conueniunt. Heretico
le uictoria maxime nomen eius innotuit reddidit. preclarum
u. uisum est regem a perusie moenibus in calabria usque tanta
celeritate iter fecisse. quanta uix undas uenter graderetur. Nec

61
ipse lorica et lectica aut roranda delatante. pari cum militibus in
bono equo procectus armis suis oneratus incessit. haud
multo post id proelium ab eo a Justiniano copie in Italiam
misse Hydruntum applicare coepunt. promissa in imperator
crebris Bellisarij litteris quod conditione belli significas sup
plemēta postulabat. nouas in Italiam copias mittere
uerat. Et Bellisario scripserat ut in Calabria se transfe
ret ad recipiendos milites & bellum aduersus hostes illis
gerendum. Ductores uero nouarū copiarū erant Valeria
nus armeniorū ductor & verus erulor. Bellisarius
cum imperatoris litteras mandatasq; suscepisset ceteris Romae
& apud portum relictis copiis sub cura & gubernatione Co
nonis legati ipse cum noningentis militibus delectis quo
rum Septingenti equites ducenti pedites fuerūt mari dela
tus Calabriam petere contendit. Erat uero propositum eius
Tarenti copias exponere quod abest ab Hydruntū bidui iti
nere. eorū in loco reliquum exercitum coagere. Sed uento
aduersante contra propositum animi sui rotomis in portu
copias exponere coactus ē. vi. n. tempestatis nec ante nec
retro nauigare poterat. Crotonē igitur repositis copiis cum
in his locis pabuli facultas non erat equites a pedibus supe
rare compellitur ipse n. cum pedibus & uxore Crotonis re
mansit quo Ianem cum ceteris copiis ad se uocaret. equi
tes uero ultra progredi iussit & in fimbria Turinorū consistere.
Sic n. pfacile sibi et equis opportuna repturos ac futuros tu
to in loco quoniam lucani montes ut brucios discurrentes

Croton

Phassas & Barbacion erant profecti. Phassas cum turma suorum equitum Totillæ occurrentis mirabilia virtutis sue opera edidit ipse cum omnibus suis equitibus ad extremum occubuit. Barbacion cum duobus tantum equitibus aufugit ceteri vel capti vel interfecti sunt. fugerunt etiam

quod scilicet in campis bellorum sine clade non
hij occiderentur. Bellisarios autem instructum cum suis
hostes inducit. In eadem die hostes prope confusa magna
parte cum dolore ad suorum praesentem eadem via duxit. Meli-
sanam in Siciliam delatus est. quae distat a cratone milia
passuum orator nonaginta. Totillas vero cum ea praesentibus
vires hostium turbate essent. Ruscanum oppidum
constituit. Erant enim in eo oppido tercenti equites a joanne
collocati ac pedites centum a bellisario nup missi. Praeter
italorum equites & pedites magno numero quibus si obsideretur
satis mature defuturi comitatus videbantur. Hac igitur
se Totillas oppidum circumsedit. Per hoc tempus milites a bel-
lisario Rome relictis. Conone praefectum suum interfecerunt
irati & indignati quod ille mercatura frumentaria clandesti-
ne multa pecuniae annone quotidie auget. Idem milites
a iustitiano per legatos postularunt huius delicti abolitionem
asserentes nisi id concedat impator, praesidia insuper
eis debita persolvat. se se romam Totille esse tradituros. quod
quidem metu omnia sunt illis concessa. Obsessi vero apud
Ruscanum oppidum cum defectu annone praemoveatur sermo-
ne cum Totilla habito certi temporis inducias praesentur.
Multa quod tempus nisi veniat subsidia oppidum dedere
promiserunt. Ex hoc iam appatus fiebant a joanne quidem
ut illis opem ferret. a Totilla vero ut prohiberet. Inter haec
bellisarius ex sicilia hydruntinam venerat. & valerianum
militesque novos a iustitiano missos suscepit. Itaque copiarum

Sunde erat eis obsidione locorum. Sed obsidione
 locorum non erat. Sunde erat eis obsidione locorum. Sed
 obsidione locorum non erat. Sunde erat eis obsidione
 locorum. Sed obsidione locorum non erat. Sunde erat
 eis obsidione locorum. Sed obsidione locorum non erat.

eorumque oblatione pignus oblati ut cum iam civitas
 necessitate deficiente non ulla spe auxilii superesset. Deop-
 lum & totamque urbem in totam militum salutem
 ac neminem posuerunt. Tunc per totam urbem suam per-
 totam repertum. Tunc si dimitteret sedisfragum impudens
 dixit. cumque unus boena fore contentum ceteris civibus mag-
 nitatem concedere. Si secum militare velint omnia sua retine-
 ris. Sin abire malint cum singulis vestimentis abituris. Per
 hunc modum oppidum recepit & celagorum perfectum praeda
 qui auctor fuerat oppidi secundum conventum non reddendi
 verberatum prius ac mutilatum interfici iussit. Ceteris fer-
 promissa ex fide suavit. Remansit uero cum Totilla magna
 pars militum quo res suas retineret. Alij relictis armis &
 equis ac rebus suis & omnibus cum singulis vestimentis
 tunc abierunt. Oppidanorum bona in praeda militibus Totil-
 las concessit. Corpora tamen libera esse iussit. Per hoc tem-
 pus Antonia Bellisarij uxor bizantium profecta e. Quo
 Theodora Justiniani uxorem regere pro bellisarij ab ita-
 lia revocatur. Sed ante Theodora paulo ante defuncta
 e. Oppressa ipsa per se Justiniani adiens multis precibus
 ut illi egi- ut maritus ex italia revocaretur & impetra-
 re quidem facilliter praesertim cum belli parthici incertus
 uxor adesset. Ita Bellisarius ex italia revocatus quinquen-
 niis fere postquam venerat in greciam redijt. non eadem for-
 tunam ferre. In hac ultima expeditione qua factus fuerat
 in prima. P. omne in ab ipso a milia delectorum militumque

Antonia Bellisarij
 uxor
 Theodora
 uxor

Bellisarij
 tur ab

[illegible]

idcirco de diebus illis in castris suis prope portum ad
 quendam locum ad obsidendum impetratum quidam milites
 pida quique frumentum in castris suis prope portum ad
 gerant ne qua subdita inderentur deinde cum
 legati & milites in castris suis prope portum ad
 previdere omnia intra muros loca que intra edificia
 humeris conscri fecerant illa quo factum est ut de
 uetere frumento novum inter pomeria natum super
 hunc modum longo tempore obsidionem protrahere
 suassent urbem nisi ad extremum proditio paucos eos
 quoniam Ad portam n. que est via hostiensis quoniam ad beati
 petri ecclesiam itur erat militum ssauroz hi post longa
 obsidionem questi inter se quod multorum annorum stipendiis
 fraudaretur simulque grandia sperassent premia. Clam ad
 totillam profecti tradere sibi eam portam cum presunt pa
 asuntur tempusque & modum ad rem patranda constituit
 Cum non nov constituta prodatione adicemur Totillas huc
 machinatur duabus navibus in flumine thyberi demis
 si fluvium navigantes sub ambitu murorum penetraret. Cumque
 hi fuerint tunc repente clangoreque tubarum terribile emit
 tant. Ipe vero cum exercitu silentio profectus non longe ab
 ea porta quam diximus consedit. omnia succedere secun
 dum Totille optata. Tubicines n. naviculis aduersi cum
 ad eum locum venissent terribili ac repentino tubarum
 sonitu romanos percussit. hostes ab ea parte ^{ad} putantes &
 ubique undique ad eum locum transfugerunt. qui vigiliis circa

Quae res illam urbem periculis circumdedit. Sed Totillas hoc fore suspicatus nam ceteris
urbis id fore solum relinquebatur oppidum insidias et
itinere collatauerat. In quis madens Diogenes magnam
pro militum amissa ipse gaudio vulneratus uix atque
anxie euasit. Erat Rome inter ceteros duces Paulus quida
ex Sicilia perfectus equitum Turme. Is in hac turbuletissima
nocte cum per urbem captam pluribus in locis proelia iussisset ta
dem ad molem adriani cum suis equitibus se recepit. Or
ta demum luce per urbem redundantibus gothis cum à capi
tolium & exequibus cetera urbis loca iam capta essent ad
molem tamen adrianam uelut castrum pugnabant. Inter
n. paulus equites quadringentos cum quibus & moles per
tem qui iuxta e. egregie defendebat magnaque in ipso ponti
commissa pugna multos gothorum occiderat ac denique vltra
pontem sumouerat. que circa totillas facta pugna
cauit. Nullo in eor sanguine mihi costet. Ego uel sedens
ritus ego uel sedens ubi conficiamus. aut si non he
ant quo in crastinum uitam subsisterent. Nam quod a pugna
suis a statenibus militum contra nos positis

nulli. At si ducem interire lullis. Paulus et equis
dixit. illi qui in obsidione erant. ab ipso ducem
postulare consueverat. paulus quoque sibi potissimum foret.
Erant qui equos et arma subditi. in obsidione. sedebat
hoc rursus consilium. hoc est. quod in consilio tibi habere
uidebatur. fuge non spera. circumfusa gothorum agmina. restabat
non deditio. cui non plena terroris ac desperationis erat.
Itaque Paulus suscipiens uerba. utcumque inquit nos circumfusi
comitiones extrema nobis adesse uidetis. Nam fuge quidem
nulla facultas est circumfusi hostium copijs. ac nos impigree
obstantibus. Dedit non gothis supra turpitudine utilitate que
consilij cruciatus insuper excarnificationesque potendit. Barba
rox non sentia simplici mortis genere contenta esse non solet.
Durare non in obsidione ac cibo equorum. passim enim forsam
est qui auxilia sibi uentura expectaret. Nobis autem carere
et si nulla ratio suadere hanc tolerantiam potest. nisi vilis
sua detractatio mortis. Cui pueri ferocidolosi dolore con
stant. hanc quod ferro secant. Ego non dedi hostibus et tabesce
re. puto qui non sanguinem non habent. At nobis
manu strenuis et preclio non insuetis gloriosa mors est
impletenda. Sic non meriamur in sanguine hostium maden
tes non uulsi cedamus. nec rideat hostis nostro interitu sed fle
at. nec jugulum nostrum prebeamus hostibus. si eius iniqui
tas non uult. Quod non paucos. Quod accessio
petri. paulus. et si non suat. Paulus post sermo. obitu gloria
extendi. non in hunc. potest natura non potest. Itaque igitur

His
 se
 ad
 stationem
 pugnam
 Totilas
 conatus
 pro
 uocem
 electi
 abire
 cum
 alijs
 militibus
 sua
 regitantes
 apud
 Alindum
 habebant
 ris
 os
 Totillas
 defendiuit
 rex
 studiosissime
 fion
 fuerunt
 spem

aut enim quodammodo inuenerunt nullam de his rebus in Flavianis
 restitutionem. Alii autem audientes quod in Flavianis
 romam suam esse deest. Quodammodo autem de se laudant
 tantam uarietatem in rebus. Quodammodo autem in rebus
 soli facto prosequisse. Quodammodo autem in rebus
 poterat cum ciuitate euerit. Alii ad ciuitatem. Alii ad ciuitatem
 remque belli totum referre. Alii postulati nup. Tonillam
 filiam in nuptiis. fuisse. rursus. Tonillam
 esse Tonillam italiam regem. cum urbe romam euerit. Alii
 inania promissa ferunt ad urbem repandam. Alii conuictasse
 Quoniam denique de causa factum sit. reparare ac restituere
 urbem romam. Ceterum est. Post hoc in siliam expeditionem
 prout. cuius rei gratia magna longarum nauium classe esse
 at. addidit et onerarias naues multas. Dumque ea pa-
 rantur. Centumcellas que una urbs nudum in potestate
 suam puenerat. mari teraque obsidere constituit. Preerat
 urbi Diogenes. quem nuper fugisse roma ostendimus. Col-
 lectis manu satis valida militum. Cum igitur gotho
 in exercitus. Centumcellas adisset. ac prope moenia eius
 urbs posset. castra. Tonillis ad diebus longis missis
 ut pignus dederet. aduersus gothos. vel urbem dedere
 noluit. Nam expedire in iustianum auxilium neque
 debet. cum roma tam diu obsesse. nunquam subuenerat.
 nisi forte existimet illum centumcellas pluris facere. quam
 romam. ad hoc Diogenes vidit sibi quidem bona. digne
 non potuisse non uideri. dedere non urbem salua existima-

Centumcellas

Diogenes

Augustus postea cum in Sicilia esset, per litteras
 ad eum scripsit, quodammodo in Sicilia esset, et
 illi scripsit, ut in Sicilia esset, et illi scripsit, ut
 in Sicilia esset, et illi scripsit, ut in Sicilia
 esset, et illi scripsit, ut in Sicilia esset, et
 illi scripsit, ut in Sicilia esset, et illi scripsit,

Habebat quoque Joannes filios duos quorum unus in Italia ducebat eos
persequi primum Italiam cepit madavit una cum
omni uitaliani noto iam per Italiam ducere ipse affine
Nam Joannes filium germani uxorem habebat itaque Joan-
nes ac germani filij exercitum ducentes salonas pene-
runt & qui hyems erat hyemare illic constituerunt pri-
mo statim uere Rauennam traiecerunt Per hec ipsa fere
tempora Liberius a Iustiniano cum classe in Sicilia mis-
sus Syracusas ingressus est gothis qui statione in portu
habebant prohiberi ne ingressu nequaquam ualentibus Sed mox
ueritus reuera accesserint deinde dum ad eam locum multitu-
do in urbe obsessa tenet tempore indicatum abire
constituit Itaque primo si daretur illis
classe syracusas abiens postea nauigauerunt Tunc
hec Justinianus mutato rursus proposito Harsetem cui
muchu italico bello ducem praefecit illum copiarum
exercitus large promisit Et tamquam longinquum
traicere sed Salonis manes adiutorio praestola-
retur Harsetes igitur suscepto imperio multa turmas inde
copias parare instituit

[illegible]

tanto magis sequebatur. Sed non solum armis & gladiis tanquam
 in pugnâ committitur. Procidere non certamine gothorum. La-
 tuit enim hostes occidit. Fugientes autem Romanis eorum tunc
 res maritimas. Et pugnâ non habet. Sed eos continet. Bat. Na-
 ues quibusdam locis congregantur. Simul plures se se mutuo impe-
 diebant. Atque hostes in tutam rem separe. A suorum tutela de-
 cimenetatorum ab hostibus. Et eos non scientia ac disciplina
 res. Nauium plurimum adducunt. Seruati ordines nulla
 globatio. Nulla extra tutelam suorum sepatio conspicebat. Itaque
 ut par fuit tandem superiores pugne greci fuerunt. Summers aliquid
 gothorum naues cum ipis pugnatoribus & nautis pierut mul-
 te expugnat & incredibili cede capiuntur. Quod cum uiderent
 gothi fugam demum arripuerunt. Decem tamen gothorum
 naues integre refugerunt ad littus. Certe uel capte uel sumer-
 se sunt. Vixit autem & in proelia & in fuga plurima strages
 fuit. Qui ad terram refugerant gothi. Crementis confestim na-
 uibus. Reuolles potiretur hostes in castra redierunt. Ibi trepi-
 dantibus. Cum his pla. Ad obsidione. Dissoluit. Ita properci
 defertis. Castra. Auximius. Joannes & Valerianus
 amminitric classe suorum. Incredibili auximianorum
 gudio portum ingressi. Hostium castra inuade propabat. Sed
 debita castra. Reppientes. Omem remeatum qui illic erat in r-
 ibi deferri. Fecerunt. Ipi autem paucis post diebus abeunt. Va-
 lerianus. Reuolles. Solonius reuersi sunt. Hec pugna
 uelut pugnâ. Gothorum. Quasi mutui fuit eorum. Rui-
 ne. Totum. Plaga. Magna. Copiarum. Ptem ex

[illegible]

[illegible]

lueret. Acumini capienti certissima facultas adesse
 idcirco id comorari noluit. In tantumque
 tribulatione natus oppide destineret. Itaque Acumini pro
 pressus arripit. Inimicus profectus est. Acumini
 his quae de nocturno esset. Acumini pro
 te. Acumini pro
 fore. Acumini pro
 hic de nocturno. Acumini pro
 inter eos. Acumini pro
 dum potui. Acumini pro
 scripturus. Acumini pro
 Gothi quicunque ex proelio aufugerunt padum amne trans
 gressi papie et circa ea loca consistere. ibi cum de nocte
 gentis dux cogitaret. Theias omniū fideiū. Acumini pro
 gothorum deligitur. Fides p. hunc. Acumini pro
 res quae. Acumini pro
 reparare. Acumini pro
 qui ex amne. Acumini pro
 mittere. Acumini pro
 blanes. Acumini pro
 in. Acumini pro
 vagarentur. Acumini pro
 peti. Acumini pro
 annis. Acumini pro
 ne. Acumini pro
 rufian. Acumini pro

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

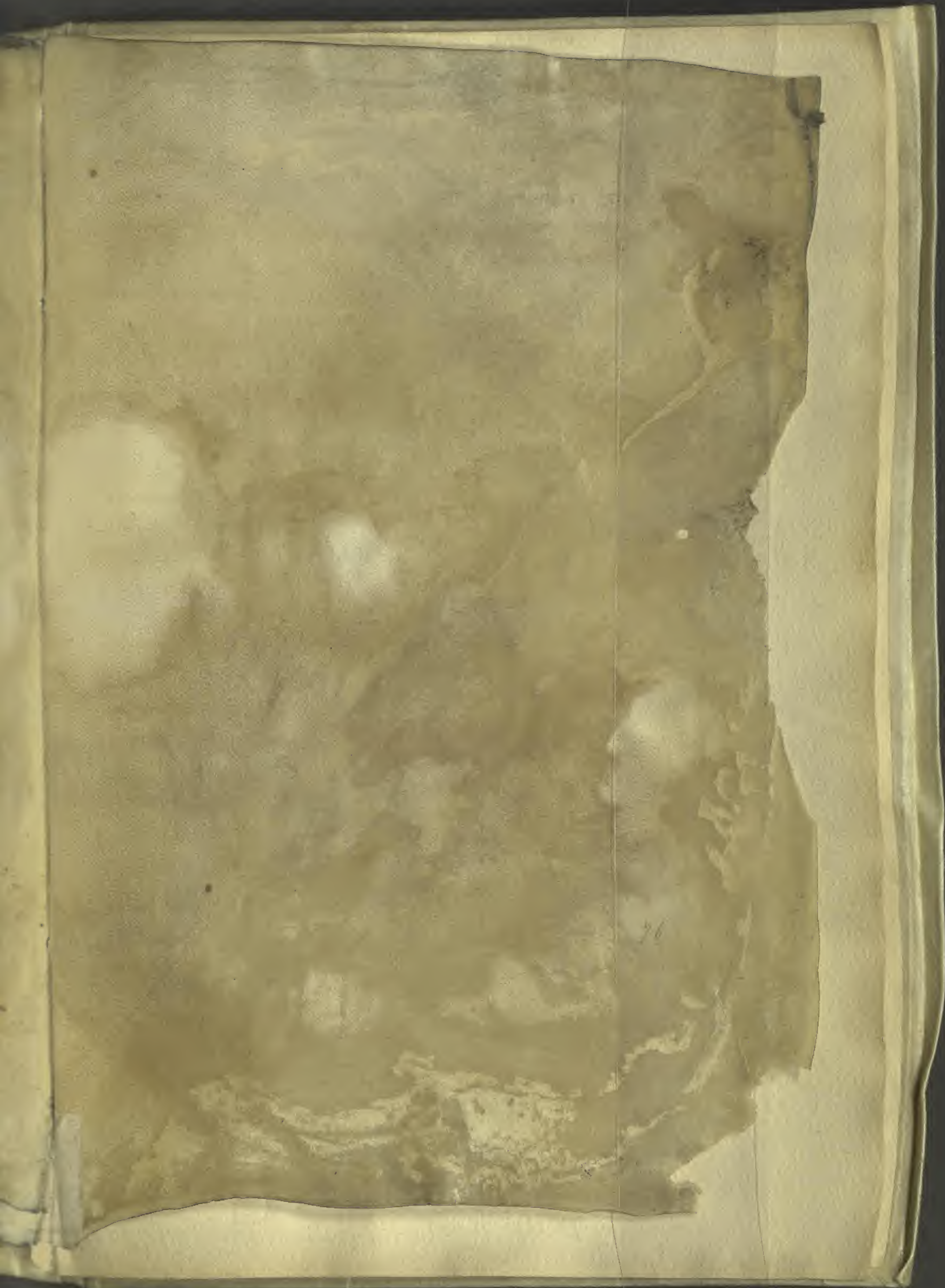
[illegible]

L. conuincit arctum. Kriape huc Anapitimo S. D. Quid
 mihi dabit. Kriape si de urbe anconitana tibi multa et pre-
 ciosa meminita ondam que tu magis uidisti. Lacti
 uamania letum cu etolia et boetha lacharia et poloponessia
 partaq; et argol inbecerie et igitur antiquata. Illis rueris
 cotatione. populea nobis distiparis. Ego eni du tu pugnau-
 do alieni conquis. ipse mane te domi tua i prie tue maneat
 ta diuina integritate prospera. Omnia viz ai nri ac poun-
 us diuina. Si id du domus domi ipse pegrinatur. nec distanti-
 mo loris ad. Vnde et pte in mille ans gesta sunt tanq; putu-
 muerit. Sed et te p longa demorer. apiam qd rei sit. Scripsi
 nouiter libros quatuor de bello italico. quod bellisarius et narses
 iustitiani duces aduersum gothos gessere. In eo bello multa
 ac perara de pria tua anconitana repperi ac repa libes per-
 scripsi. Na ex obsidio eius urbis terra maris a gothis agitata
 in qua Septuagintaq; naues longe vagauerat. et litus oppidi
 q; tunc erat ac cetera multa memorari digna referuntur. In q;
 bus scribis tu et aliqd in ceteris atq; impetus addidisti q;
 tibi ac tuius huc her placitura existimabam. et sut maxio
 ornamento velle nitati. Et aut huc no translatio sed opus
 a me copositum. Quodamoda Lanius et valerio antiani ut
 a polonio megalopolitano fupit. et arbitrati suo dispoit. har-
 uo historia meam sibi inspicere uoles non aliter ostenda. q;
 si omnia epigramata omiaq; uetustata meminita quae
 in toto orbe terrarum collegisti ad me feres. Vale.

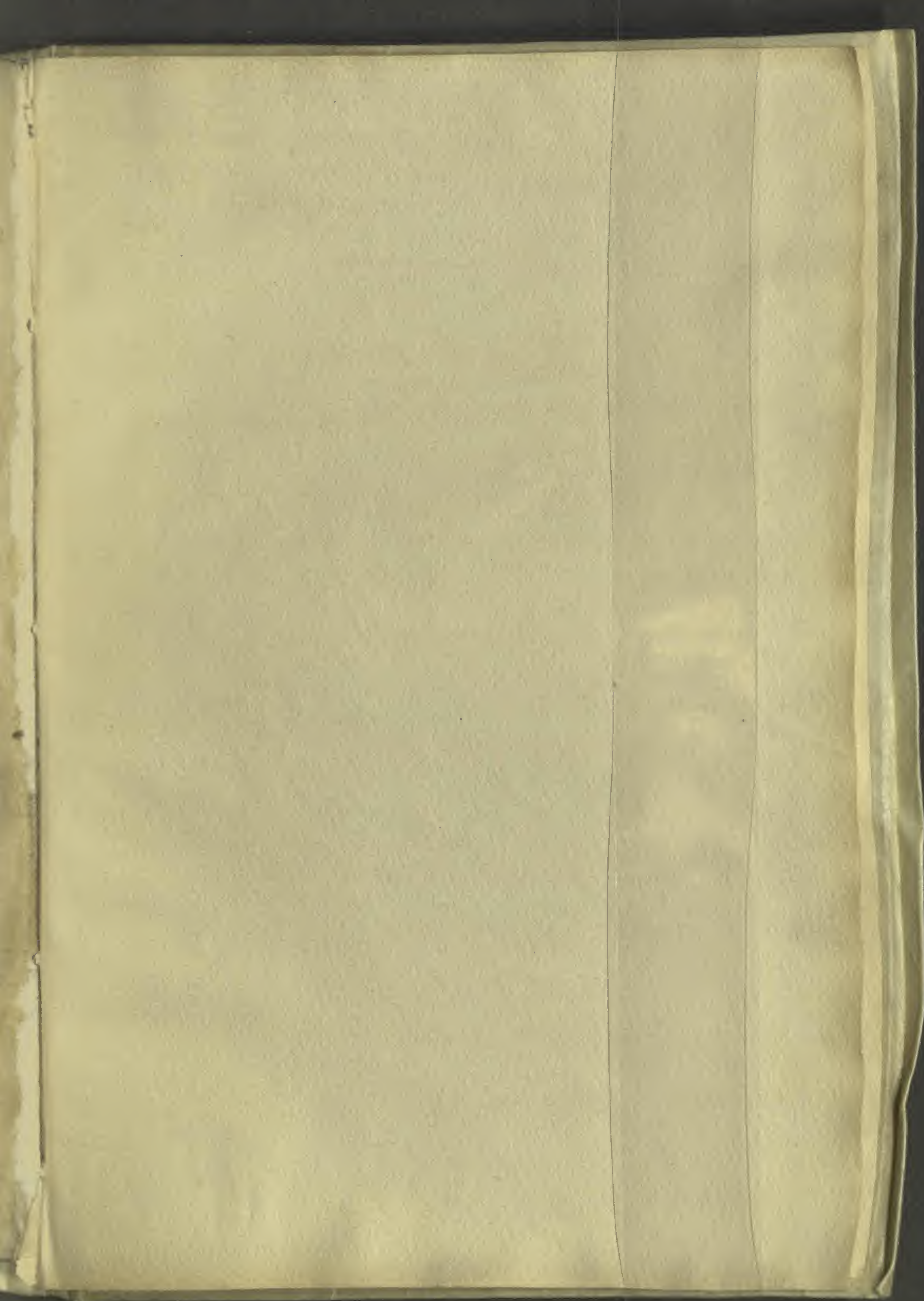
1. *Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.*

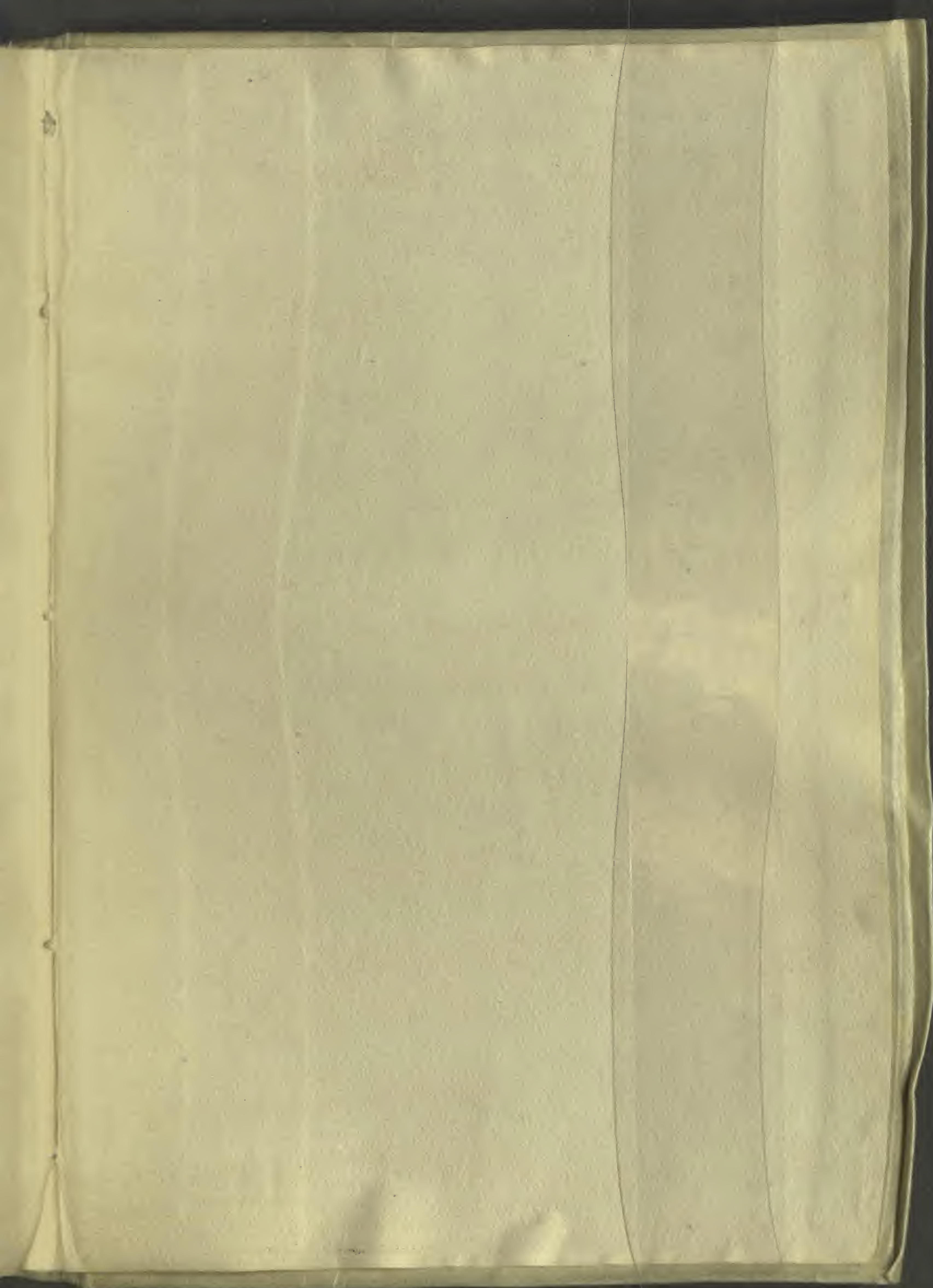
1871

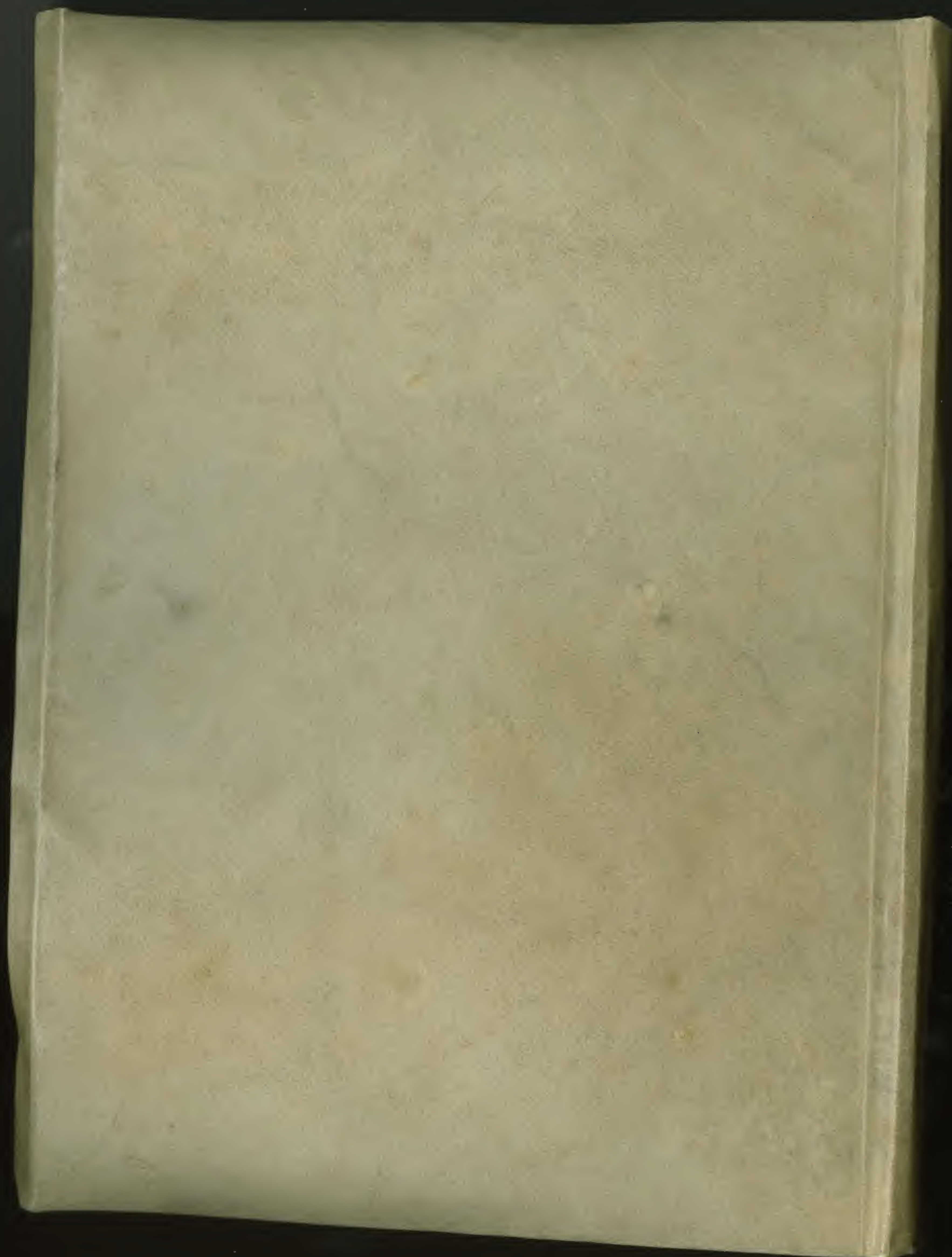
[Faint, illegible handwriting]











LEONARDUS ARPINUS DE BELLO GALLICO. MS. 15TH CENT.





